

СТЕНОГРАМА

слухань у Комітеті з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки на тему: "100 днів роботи оновленої НКРЕКП.

Чи стала комісія більш професійна та незалежна"

21 вересня 2018 року

Веде засідання Перший заступник голови Комітету

ДОМБРОВСЬКИЙ О.Г.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я прошу хвилиночку уваги! Враховуючи, що на вході у нас велика зацікавленість до нашого заходу, і на вході в парламент там велика черга, то ми на 10 хвилин беремо плюс, щоб всі бажаючі змогли прийти в зал. Щоб ви орієнтувалися.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні друзі, шановні колеги, шановні присутні! Я думаю, що основний потік бажаючих прийняти участь у комітетських слуханнях комітету палива, енергетики, який присвячений першим 100 дням роботи нашого незалежного регулятора, вже тут в залі, і ми можемо розпочинати нашу роботу. Але перед тим як перейти безпосередньо до дискусії, я хотів би зробити таке коротке вступне слово, можливо, в певній мірі в історичному контексті і нагадати, як у нас розвивалася історія з незалежним регулятором до сьогоднішнього дня, і чому саме в такий спосіб і таким шляхом ми йшли.

Ну, перш за все, хотів би сказати, що український парламент працював над створенням і голосуванням Закону про незалежного регулятора майже 16 років. У далекому в 2000 році був зареєстрований перший законопроект, потім з того періоду було зареєстровано ще майже 16 законопроектів, які були відхилені або не проголосовані в першому або не проголосовані в другому читанні. І тільки в позаминулому в 16 році дякуючи величезній

роботі і комітету, і гарячим дискусіям парламенту, і підтримці експертів, і наших міжнародних партнерів. І дякуючи, і я назву тут наших партнерів DiXi Group, які багато долучилися, і дякуючи персонально членам комітету паливо енергетики, тут біля мене Ольга Белькова, яка дуже багато зробила для того, щоб цей законопроект був прийнятий. Ми проголосували Закон про незалежного регулятора в Україні.

Ви пам'ятаєте, і сьогодні в нас є багато дискусій і в засобах масової інформації про ті чи інші рішення попереднього регулятора, які пов'язані з "Роттердамом плюс" і з багатьма іншими моментами. Я думаю, що сьогодні ми будемо мати можливість на цю тему ще поговорити. Але разом з тим хочу сказати, що в 2014 році чи, починаючи з 2014 року, ми як український парламент вибрали для себе абсолютно чіткий курс, який визначений бажанням українського народу рухатись, інтегруватись з Європейським Союзом.

Ми з вами підписали Угоду і ратифікували Угоду про асоціацію з Європейським Союзом, де визначені двосторонні взаємостосунки і обов'язки і України, з однієї сторони, і країн Європейського Союзу, з іншої сторони, Євросоюзу. Я хотів би нагадати, що в 2010 році Україна стала членом європейського Енергетичного Співтовариства. Це було дуже важливим кроком по адаптації українського законодавства і української моделі енергетичного ринку до вимог країн Європейського Союзу.

І по великому рахунку, взявши на себе і зобов'язання, і вирішивши трансформувати енергетичний сектор, який, на жаль, історично завжди був дуже глибоко корумпований, ми взяли на себе зобов'язання прийняти енергетичне законодавство, яке б відповідало вимогам Третього енергетичного пакету Європейського Союзу, де чітко визначені правила, що повинно бути на ринку. По-перше, що повинні бути ринки. Повинні бути конкурентні прозорі ринки, де повинна бути не монополія однієї сторони – тих компаній, які генерують, а де повинен бути дуже чіткий баланс.

І за останні 4 роки і комітет, працюючи, вніс в парламент, а український парламент проголосував, Президент підписав ці законопроекти, ми прийняли Закон "Про ринок природного газу", який сьогодні почав діяти в Україні, створюючи достатньо жорстку конкуренцію між імпортерами, постачальниками природного газу поки що для промислових споживачів.

Ми прийняли Закон "Про ринок електричної енергії", який повинен почати діяти з 1 липня 19-го року. І сьогодні ми спільно з урядом, і комітет, і ключові стейкхолдери на цьому ринку працюємо для того, щоб імплементувати Закон "Про ринок електричної енергії" в життя.

І третій дуже важливий закон, про який я говорив, це Закон про незалежного регулятора. Знаєте, я згадую дуже гарячу дискусію у процесі обговорення самого законопроекту і той песимізм, іноді і популізм, який звучав з трибуни Верховної Ради, але ми чітко розуміли, що нам потрібний незалежний, незаангажований, професійний і професійно-конкурентний регулятор. І прийнявши закон, ми з вами почали створювати в парламенті також не з першого разу, на жаль, але ми все-таки отримали цей результат, ми створили номінаційну комісію. Я хотів би нагадати, що номінаційна комісія по вибору незалежних членів НКРЕ складається і складалася вона з 5 членів цієї комісії, 2 з яких це були представники Президента, 2 – представники українського парламенту і 1 – представник українського уряду. Також були дуже емоційні, дуже гарячі, дуже складні дискусії, але український парламент проголосував за свою номінацію, за свою зону відповідальності, Президент призначив своїм номінантів, уряд призначив свого представника і комісія почала працювати.

Не дивлячись на песимізм, максимально сприятливі умови для роботи номінаційної комісії ми створили у Комітеті палива та енергетики (я думаю, що Василь Григорович, ми йому дамо можливість як голові номінаційного комітету декілька слів про це сказати), обрали на дуже жорсткій, прозорій, конкурентній процедурі 10 можливих потенційних кандидатів в члени НКРЕ, які були запропоновані Президенту України. І Президент відповідно до

прийнятого законопроекту із 10 визначив 5 членів НКРЕ, які розпочали свою професійну роботу.

І мені сьогодні дуже приємно, що маючи Закон про незалежного регулятора і прийнявши рішення на засіданнях Комітету палива та енергетики про проведення комітетських слухань про перші 100 днів роботи нашого незалежного регулятора, всі 5 незалежних наших членів НКРЕ є присутні у нас тут в нашій залі, готові до роботи, до спілкування, до запитань, до відповідей і готові нам сформулювати ті ключові виклики і ті рішення, над якими вони працюють, які вони готують, і взагалі сформулювати точку зору незалежного регулятора.

Я хотів би сказати, що мене дещо турбує те, що ми маємо із семи на сьогоднішній день тільки п'ять членів НКРЕ, а, на жаль, другий етап конкурсу нам не вдалося провести всім разом, в першу чергу номінаційній комісії, тому що конкурс був заблокований через рішення суду. Мені здається, це, ну, якщо так м'яко сказати, це некоректно, неправильно і по відношенню до тих людей, які приймають це рішення, і це некоректно з боку тих людей, які зробили подання своє, звернулися до суду, щоб заблокувати роботу номінаційної комісії.

І мені б сьогодні дуже хотілося почути відповідь, коли ми все-таки будемо мати повний склад НКРЕ, це дуже важливо для ефективної роботи, тому що кількість і обсяг проблем, які ми на сьогоднішній день маємо дуже і дуже великий. Це стосується і питань, пов'язаних з тарифною політикою, і з тарифами на газ, і з тарифами на електричну енергію, і з тарифами і на воду. І це та проблема, яка сьогодні найбільше, найбільше турбує українських громадян. А враховуючи те, що в нас розпочалися вибори Президента, які перейдуть чи уже переходять в парламентські вибори і коли починається, ну, гарячі політичні дискусії іноді не зовсім професійні, а іноді і дуже професійні. Я думаю, що питання ефективної роботи НКРЕ, результатів за перших 100 днів, і ефективної... формування ефективної державної політики дуже і дуже важливо.

Тому я би запропонував всім сьогодні, ми дамо можливість всім сьогодні, ну, в рамках регламенту, який у нас є, висловити свою точку зору, задати запитання. Ми з вами працюємо по регламенту до 5-ї години. І у нас... Я дякую. У нас, крім членів комітету палива енергетики, у нас є декілька народних депутатів, які представляють інший комітет, і я дякую за те, що вони знайшли можливість сьогодні прийти. І обов'язково, якщо буде бажання, дам можливість в межах регламенту їм виступити. І, я думаю, що я зараз з великим задоволенням запрошую до слова Ольгу Белькову як одного із співавторів законопроекту про незалежного регулятора для того, щоб ми розпочинали з вами свою роботу.

Будь ласка, пані Олю.

БЕЛЬКОВА О.В. Дякую.

Шановний пане голово, шановні друзі, колеги! Вітаю оновлений склад енергорегулятора НКРЕКП. Ми дуже довго чекали появи вашої нової команди і у нас для вас велике сподівання. Коли ми почали працювати над цим законопроектом, ми поставили собі кілька конкретних цілей – це вже не по процедурі, а про контент того, що ми хотіли. Перш за все, ми хотіли, щоб з'явився незалежний, неупереджений і професійний новий склад.

Я вам скажу своє розуміння, що таке професіоналізм і незалежність. Як я билася за появу цього регулятора, так я далі і буду продовжувати, незалежно від того, які рішення ви будете приймати, в тому випадку, якщо ви обґрунтуєте колегіально кожне з цих рішень, коли ви не будете уникати відповідальності за ці рішення і коли у вас будуть всі ресурси.

Вчора чи позавчора я оголосила таке опитування на Facebook. Я спитала... я не маю права судити, тому що я не є учасником ринку, я є політик і я хочу неупереджено підійти до питання, як ви працювали свої перші 100 днів. Мені дали певну доповідь, що ви робили і чого ви не зробили. Я дозволю собі зробити узагальнення, але ми з колегами трошки розділилися, щоб я не займала багато часу, я думаю, що частину і вони

покриють. Почну з хорошого, як годиться, коли в гості приходять люди. Ви мали ініціативу щодо перегляду транспортного тарифу для газовидобувачів і це, очевидно, було позитивно сприйнято, це вітається внутрішнім ринком. І ми бачимо ваші намагання у порядкувати і врахувати певну динаміку, скажімо так, розвитку ринку газу і, очевидно, це нам допоможе, в тому числі у протистоянні певним геополітичним викликам, які у нас є сьогодні.

Далі. Мені повідомили учасники ринку вже, що було видано дуже багато ліцензій, які, на жаль, були заблоковані у зв'язку з тим, що комісія була нелегітимною, ну, або нелегітимною, а не право... недієздатною. Так, у вас не було певного складу, так.

Далі. Ведеться нібито, і, можливо, хтось спростує, але дуже активна робота по підготовці вторинного законодавства, як і на ринку газу, якого не вистачає, так і на ринку електроенергії.

Шановні колеги, на жаль, на цьому все. Я би сказала так, що, звичайно, подібна комісія в інших країнах, вона не викликає тисячі лайків, рішення, які ви приймаєте, вони дуже технічні і, як правило, можуть означати певні підвищення тарифів, цін і так далі. Є певні зрушення на ринку, і вас не повинні за це любити, але вас повинні розуміти. І найбільш важливі питання, які сьогодні очікують і, будь ласка, аудиторія чи погодиться, чи ні зі мною, я виділила такі. Це вже названий так званий "Роттердам плюс". Ви можете мати свою думку і професійно ви повинні її мати, але тоді вийдіть, будь ласка, і поясніть суспільству всі нюанси цього підходу, методики, аргументацію і так далі. Це ваш обов'язок дати суспільству на це дуже резонансне питання відповідь: чи прийнята раніше методологія є правильна, якщо ні – що треба змінити, якщо є інші думки, теж треба оголосити про це.

Далі. Існує проблема приєднання до мереж як на ринку електроенергії, так і на ринку газу. Не почули ми за ці 100 днів дуже такої стратегічної думки з цього питання.

Тариф "Енергоатому". Тут є представники відповідної галузі. Я думаю, що сьогодні суспільство хвилює з усіх боків, і ми бачимо, як це питання

розкручується до масштабів, коли воно стане дуже політизоване. Я би просила вас озвучити ваші плани сьогодні щодо цього.

Далі. Є непопулярна така тема, яка у передвиборчий період, вона також буде дуже активно маніпулюватися в суспільстві, – це перехресне субсидіювання, яке сьогодні існує на ринку електроенергії. Я перепрошую, але це і теж є ваше завдання, це повністю ваші повноваження дати відповідь, коли воно зникне з ринку, за рахунок яких механізмів, що ви робите для того, щоб методологічно усунути цю частину проблем на ринку.

Абонентська плата на газ. Я думаю, ви пам'ятаєте, особливо ті, хто працював у комісії у попередні періоди, що вона викликала певний, скажімо так, резонанс, але остаточної відповіді не було дано. І тоді відтермінували це рішення і на сьогодні незрозуміло як учасникам ринку планувати свою діяльність далі.

Далі. Так званий RAB-тариф або перехід до стимулюючого тарифоутворення для обленерго. Ми проводили кілька слухань, були різні склади НКРЕ, які давали різні рішення. Було б цікаво почути вашу думку. Коли, на яких умовах, що ви робите сьогодні для того, щоб методологічно підготувати ринок до цього? Добове балансування на ринку газу, ну, і, очевидно, буде добове балансування колись і на ринку електроенергії. Що зроблено на цьому етапі? Одні, ну, я бачу в інтерв'ю звинувачення однієї сторони іншою, ну, чесно, це теж непрофесіоналізм. Я би хотіла більше рішень НКРЕКП, а не, скажімо так, інтерв'ю у політичних виданнях.

Процес ліцензування. Ми списи побили навіть між собою за те, щоб дати вам окремі повноваження без Кабміну, без Мін'юсту, без нікого. Жоден регулятор на сьогодні не має таких повноважень як ви. І що я чую? Що ліцензіати сьогодні мені пишуть, не хочуть публічно про це говорити, що ви даєте додаткові всілякі документи, зараз просите, що... які у ваших методичних документах сьогодні вони не зазначені. Будь ласка, знову ж таки, ви маєте право змінити ліцензійні умови – змінюйте їх. Але зробіть їх одні для всіх, зрозумілі і виключний перелік без жодного додаткового документу.

Я пообіцяла: оголошу всі ці моменти, тому що не всі поки що наважуються вести відкритий діалог з енергорегулятором.

Олександр Георгійович уже зазначив, що ми не можемо як депутати дивитися спокійно, що склад 5 осіб замість 7 осіб. Пані голово, у вас за законом, за який ми всі билися, є певні повноваження як у голови або, ну, назвемо так, адміністративного голови органу. У вас працює Антон Гудаченко, який є, з одного боку, позивачем, з другого боку, ну, є певний, скажімо так, у нього конфлікт інтересів. От мені цікава ваша особиста позиція, як ви вважаєте, для оновленого енергорегулятора, для оновленого регулятора, якому ми надали такі повноваження, це нормально, що людина блокує фактично своїми судовими заявами подальший розгляд і обрання тих, хто подав свої документи на конкурс. З другого боку, є фактично людина, яка приймає рішення у сфері, і член його родини працює в одному з підприємств. Ну, мені здається, що от як я можу відстояти незалежність цього органу за вас, да, як політик, якщо є такі інциденти. Да? І я не можу зрозуміти яким чином ми всі повинні вийти з цього колапсу. Верховна Рада може дати повноваження, може забрати, може... не повинна впливати на суть ваших рішень. Скажіть, як нам допомогти, щоб ви отримали достатню кількість членів, щоб ваша робота аж закрутилася і стала ще більш динамічною?

Останнє питання, якого я хотіла би торкнутися, – це норми споживання газу. Вона також є дуже чутлива для населення, для політикуму, для всіх органів. І я бачу, що за останні роки НКРЕКП самостійно змінює свою власну думку. І нам би хотілося зрозуміти, от по всіх цим напрямкам, якщо би ви могли звужитися, що вам потрібно ще від Верховної Ради і коли ви плануєте прийняти всі ці рішення?

Завершу тим, як я і сказала, якщо ви будете демонструвати, що ви реально розумієте біль всіх учасників ринку і демонструєте зважений підхід і аргументований підхід по кожному питанню, я буду говорити: я, можливо, з ними не згодна, але вони мають на це право. І ви будете нести відповідальність за цю, ну, повноту вашого рішення. Але, будь ласка, не

відтерміновуйте всі ці рішення, щоб тримати всіх в інтризі і давати можливість одним бігати домовлятися, другим – якісь там чутки розповсюджувати про НКРЕКП. Тому що це і є результат цієї реформи, наскільки суспільство, і в тому числі члени комітету, експертне середовище, будуть довіряти тому, що ви зважено і правильно підходите до прийняття свого рішення. Дякую.

І перепрошую за певну емоційність, але ми, правда, вболівали за те, щоб ця зустріч сьогодні відбулася.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Валентинівна, я щиро дякую.

Я хотів би підтримати свою колегу і сказати, що закон, повторити, можливо, що Закон про незалежного регулятора нам давався надзвичайно складно. І ми витратили дуже багато енергії, емоцій і нервів для того, щоб він був проголосований, коли стояли і дискутували з трибуни Верховної Ради. І та енергетика, яка у нас була в залі, от вона є тут, бачите, тому що, коли є запитання і на них потрібно суспільству давати відповіді, і коли є певні надії, потрібно робити все для того, щоб ці надії були реалізовані в житті.

Я зараз з великим задоволенням хочу Оксану Олександрівну запросити до слова. Я думаю, що її місія дещо трошки зміниться, тому що одночасно з презентацією треба буде давати відповіді на запитання. Але ви вже як команда поки що із 5 незалежних членів НКРЕ, ви вже визначите, хто, як, коли буде давати відповіді на ті запитання, які прозвучали, або на ті запитання, які обов'язково, я так переконаний, ще будуть попереду.

Пані Оксана, будь ласка.

КРИВЕНКО О.О. Доброго дня всім присутні. Дякуємо за запрошення. І з великою повагою до комітету, який запросив нас сьогодні на ці слухання, ми всім повним складом членів національної комісії прийняли участь і прийшли, аби виказати свою повагу.

Розпочну, мабуть, з того, що ми зробили за цей період, бо це позитивно. І потім я думаю, що по ходу я вже буду потихеньку відповідати на ті питання, які стали. У мене є відповіді на абсолютно всі питання. Ми нашою командою розуміємо, як ви вже всі зазначили, що від нас великі очікування, що у нас є кредит довіри, який ми будемо виправдовувати подальшою своєю роботою. Ми плануємо працювати відкрито, аби ми були зрозумілими, аби це було прозоро і зрозумілі всі наші рішення, і вони були обґрунтовані. Отже, і наш командний дух, ми вже склалися як команда, і наш командний дух нам у цьому дуже допоможе. З чого я розпочну?

Перше. Дійсно, після відсутності кворуму тривалий період нам вдалося розблокувати процес видачі ліцензій. Видано дуже багато ліцензій, зокрема на виробництво електричної енергії з альтернативних джерел енергії.

Друге. Розблоковано алгоритм перерахування коштів. Основним критичним проблемним питанням було це алгоритм для "Запоріжжяобленерго", який ми спільними зусиллями з компаніями, з боржниками і із Запорізькою облдержадміністрацією консолідовано згрупувалися та в межах того законодавства, яке на сьогодні є, в межах наших повноважень ми його вирішили.

Третє. Забезпечені умови для провадження... переходу до опалювального періоду. Нами розглянуто дуже багато інвестиційних програм для всіх сфер регулювання аби споживачі в період опалювального періоду не стикнулися з проблемами забезпечення життєво необхідних послуг.

Четверте. Ми активно включилися в процес контролю за дотриманням ліцензійних умов. Розглянуто дуже багато актів перевірок, якщо я не помилюсь, 194 акти, ну, або 192, дуже великі санкції накладені і штрафні, і в тому числі вилучено суми невикористання коштів на загальну суму близько 1,7 мільярдів гривень – це ті кошти, які ефективно не використовуються підприємствами.

П'яте. Ми продовжуємо імплементувати вторинне законодавство відповідно до Закону "Про ринок електричної енергії". І на сьогодні ми

прийняли пакет документів, який забезпечує дев'яностовідсоткову готовність до імплементації повномасштабного ринку електричної енергії. Кількісні показники наведені на слайді, я не буду їх озвучувати, у всіх є роздаткові матеріали. Я думаю, всі мають можливість з ними ознайомитися.

Хочу нагадати, що наша основна мета – це ефективні ринки і ми працюємо в цьому напрямку в кожній сфері нашого регулювання. Я коротко пройдуся по кожній сфері регулювання, розпочну з нафтогазової сфери, оскільки безпосередньо я курую це питання. Що зроблено? В цілому на ринку природного газу, відповідно до закону, вже імplementовано вторинне законодавство. Але час не стоїть на місці, звичайно, відбуваються якісь зміни, звичайно ми бачимо, що щось, якісь болтики, гвинтики не працюють і ми дошліфовуємо наше вторинне законодавство.

Щодо добового балансування. Дійсно ми пішли назустріч суб'єктам ринку і ми продовжили на 2 місяці, аби дати можливість їм розробити інформаційну платформу, провести тестування і провести всі можливі заходи аби воно запрацювало вчасно. Наразі сьогодні у нас в цей час відбувається нарада в НКРЕКП, аби з'ясувати в якому стані які проблеми. За результатами наради ми також будемо приймати відповідні рішення подальші, оскільки добове балансування – це дуже важливий крок для інтеграції українського ринку природного газу з європейськими ринками. Нарешті, в 18-му році був затверджений план розвитку газотранспортної системи та план розвитку підземних сховищ газу.

Наприклад, в минулому році такі плани не були затверджені і як використовувались кошти оператором газотранспортної системи та оператором підземних сховищ, нам важко сказати і в цьому році ми зможемо більш детально їх проконтролювати.

Одним із важливих пріоритетів нашої роботи є конкурентоздатності всіх систем: газотранспортної, нафтотранспортної, аміакотранспортної – це ті сфери, які ми регулюємо.

Для газотранспортної системи. Як ви вже зазначили, ми схвалили зміни до методики розрахунку тарифів аби наблизити її до Європейського тарифного кодексу та імплементувати ті норми, які покращать, полегшать та спростять розуміння встановлення та формування тарифів на транспортування природного газу в Україні.

Щодо газосховищ. Ми перейшли до нових тарифів на основі потужності як це передбачено Законом України "Про ринок природного газу".

Транспортування нафти. Ми внесли зміни, схвалили зміни до Порядку формування тарифів аби забезпечити економічно обґрунтовані тарифи з поетапним їх введенням в дію на транспортування нафти для українських маршрутів.

Аміакопроводи. Ми також регулюємо цей сегмент. Нами встановлено один тариф на невеликий маршрут для можливості забезпечення транспортування аміаку українськими трубопроводами, українськими маршрутами.

Крім того, я вважаю великим прогресом, який ми здійснили, це ми врегулювали питання забезпечення дистанційним обліком природного газу, ми відтермінували, дали можливість споживачам ще протягом року забезпечити свої лічильники та вузли обліку дистанційною передачею даних і заборонили газорозподільним підприємствам в разі відсутності таких вузлів відключати споживачів від газопостачання.

Що стосується електроенергії. Основне завдання – це впровадження нового повномасштабного європейськоорієнтованого ринку електричної енергії. Дійсно нами був прийнятий вже в нашій каденції великий пакет документів.

Що стосується проблемних питань – приєднання. Ми розробили нову методику приєднання, яку найближчим часом ми готові оприлюднити для обговорення і прийняття виваженого рішення, узгодженого з усіма

сторонами зацікавленими, і сподіваємося, що вона знайде свою позитивну оцінку.

Що стосується вторинного законодавства по ринку електричної енергії, як я зазначила, ми вже досягли 90-відсоткового рівня імплементації вторинного законодавства прийнято. Дуже багато документів вже схвалені і будуть ще на наступному тижні на відкритому засіданні схвалюватися. І ми будемо підвищувати готовність.

Також, дійсно, ми визнали такими, що втратили чинність, дати повномасштабного ринку формування оптової ринкової ціни. Зазначу на цю тему, оскільки вона дуже гостро стоїть. На сьогодні ми... В першу чергу, що ми зробили, коли ми прийшли і стали до роботи? Ми подивились на всі проблемні питання, ми провели аудит цих питань. Для того, аби розібратися в них, нам потрібен був час. Звичайно, за 3 місяці всі проблемні питання вирішити неможливо, але ми почали розбиратись, особливо з самих таких актуальних питань. Тому ми, я особисто, здійснили ми запити до Європейської асоціації, ми отримали звіт, який підтверджує правильність формули. Крім того, у нас є висновок судово-технічної експертизи, що правильність застосування формули. Тому на сьогодні ми покладаємося на експертні висновки з цього питання і ми продовжуємо роботу в напрямку імплементації повномасштабного ринку електричної енергії.

Водопостачання. Один із таких також нелегких сегментів, тому що історично недофінансований сегмент, поганий стан мереж, який потребує нових інвестицій. Один із інструментів, над яким ми працюємо сьогодні, – це залучення інвестицій за рахунок фонду модернізації. Також ми працюємо, як всі знають, була проблема із забезпеченням хлором. Ми працюємо над питанням вирішення іншої технології, альтернативної технології очищення води без використання хлору. Опрацьовуємо такі моменти і готові навіть закладати в тарифи кошти, аби змінити технологію очищення води і відійти від залежності одного виробника хлору, який на сьогодні існує в Україні.

Теплопостачання. Це також у нас на сьогодні один із складних сегментів регулювання. Оскільки аналогічні проблеми є і з мережами, які... недостатньо інвестовані кошти в розвиток, в реконструкцію, в ремонти. Ми над цим працюємо. Ми також розглядаємо інвестиційні програми, аби споживачі отримували якісні та стабільні послуги. Є проблемні питання, які ми будемо вирішувати в подальшому, – це фінансове забезпечення цієї галузі. Ми проаналізуємо наші методики, є дійсно необхідність переходу по всіх сферах регулювання до стимулюючого регулювання, над чим ми також будемо працювати.

Щодо побутових відходів. Це також той сегмент, який ми на сьогодні регулюємо. Основним пріоритетом є це забезпечення екологічної безпеки: екологічності технологій, захоронення та поводження з побутовими відходами. І дуже багато на сьогодні підприємств, які недостатній рівень інвестицій мають аби забезпечити таку технологічну, екологічну безпеку, над чим ми також працюємо.

Дуже великий напрямок роботи і цікавий, і важливий – це ліцензування та сертифікація. Без сертифікації операторів мереж, оператора системи передачі, оператора газотранспортної системи розкриття ринку неможливо. Бо тільки сертифікований оператор може забезпечити рівний доступ до своїх мереж аби лібералізувати ринки природного газу, ринку електричної енергії.

На сьогодні проводиться активна робота щодо ліцензування та сертифікацій. Один із найближчих наших планів і наша поточна робота складається з вирішення проблемних питань ліцензування нових операторів системи розподілу, тому що новий ринок електричної енергії, роздрібний, вже перший етап його імплементації стартує в грудні 2018 року. І до грудня ми маємо ліцензувати всі розподільні компанії на ринку електричної енергії.

Дуже важливо, як я вже зазначила, сертифікувати та ліцензувати діяльність оператора системи передачі НЕК "Укренерго". Над цим ми працюємо. Є певні законодавчі, я б сказала, проблеми, колізії, які потрібно

вирішувати на рівні закону. І ми очікуємо від комітету, від парламенту вирішення таких питань. Ми готові напрацьовувати законодавчі зміни і спільно разом із Міненерговугілля ми будемо рухатися в цьому напрямку.

Важливо, у нас на сьогодні є ліцензія оператора газотранспортної системи, але він несертифікований. Дуже важливий процес анбандлінгу НАК "Нафтогаз України" для того, щоб ринок природного газу відповідав європейському рівню, щоб відбулася лібералізація та викриття ринку природного газу, оскільки це дуже важливий критерій виконання нами як Україною домовленостей з нашими європейськими партнерами.

Ліцензійний контроль. Основним нашим пріоритетом в цьому напрямку є, ми напрацьовували зміну філософії ліцензійного контролю, який передбачає відхід від перевірок до оперативного контролю суб'єктів та моніторингу ринку, і це передбачено Законом про Національну комісію. Ми маємо перейти від практики покарань до факту запобігання порушення і з цього ми... у нас одним із запланованих заходів, які ми здійснюємо, це підвищити, маємо на меті, підвищити оперативність реагування на порушення ліцензійних умов, уніфікувати методологію контролю за різними сферами, над чим ми вже працюємо, нами прийнятий уніфікований порядок ліцензійного контролю. Та також одним із пріоритетних напрямки – зробити так, аби ліцензіату було не вигідно порушувати ліцензійні умови, тобто ми хочемо створити такі умови для здорожчання наслідків порушення ліцензійних умов для кожного з ліцензіатів.

Ефективність та прозорість контролю за дотриманням ліцензійних умов, основна наша мета – це консолідація даних по кожному ліцензіату в одній платформі. Ми працюємо над тим, аби створити паспорт ліцензіата, який би був доступний, в якому б відображалися всі його документи: документи, які подавалися на отримання ліцензії, весь... зміна, навіть зміна власників, весь рух щодо перегляду тарифів, щодо порушень ліцензійних умов, всі акти перевірок. Ми над цим дуже зараз плідно працюємо і рухаємося у напрямку уніфікації таких, ну, документів, я б сказала, навіть

інформаційних рішень, тому що це буде програма, платформа, на якій ми плануємо таке здійснити.

Також нами вже прийнято документи, які забезпечують можливість подання звітності не в паперовій формі, а через центри адміністративних послуг. Навіть, як ви вже зазначали, подача документів на отримання ліцензій нами вже... ми рухаємося в напрямку подачі в електронному вигляді через центри адміністративних послуг. Без втручання людського фактору, аби це все були автоматизовані і спрощені системи, щоб не було ніяких додаткових вимог щодо додаткових документів.

Що ми здійснюємо в напрямку європейської інтеграції? Ми налагоджуємо зв'язки з нашими міжнародними партнерами. Ми опрацьовуємо всі можливі варіанти нашого партнерства. І дуже важливо в цьому здійснювати системний підхід для реалізації всіх реформ: кожного з енергетичних ринків, з ринку комунальних послуг. І ми також працюємо, в першу чергу над методологіями загального бенчмаркінгу, тобто порівняння показників діяльності підприємств в одній сфері для того, щоб приводити до стандартних показників і стимулювати компанії дотримуватись рівнів показників по кожному з видів діяльності, по сегментах діяльності, по різних напрямках. Також ми напрацювали вже в нашій каденції, ми змінили, я би сказала, компенсацію за неякісні надані послуги, зокрема в електропостачанні. Ми збільшили таку компенсацію споживачу в разі недотримання критеріїв мінімальних показників якості.

Також хочу зупинитися на тому, що ми дуже розраховуємо на підтримку комітету, на підтримку парламенту. І вже в своїй роботі ми стикнулися з тим, що є певні законодавчі колізії, про які я вже казала. Отже, якщо глобально подивитися на ці законодавчі зміни, яких ми прагнемо, які ми можемо надати, свої пропозиції, то їх можна поділити на дві основні частини – це функціонування національної комісії і функціонування ринків, зокрема, ринку електричної енергії та ринку природного газу.

Для функціонування комісії дуже важливі зміни, які ми хотіли б обговорити і надати можливість, і здійснити крок до функціональної незалежності регулятора. В першу чергу – це друк рішень і набуття чинності рішень регулятора газетою "Урядовий кур'єр". На сьогодні законом передбачено, що всі рішення набувають чинності тільки після публікації в газеті "Урядовий кур'єр". Десь тільки 60 відсотків рішень публікуються і набувають чинності. Є рішення, які з 2017 року досі не набули чинності. Також я хочу навести приклад: є у нас такі рішення, наприклад, по зниженню тарифів на теплопостачання, які не опубліковані і досі діють більші розміри тарифів. Тому сказати, що ми незалежні в цьому плані важко. Або альтернативно друковане видання передбачити законом, або можливість набуття чинності після публікації на сайті. Це дасть можливість прискорити процеси регулювання, це спростить процедури і дасть можливість нам більш ефективно і оптимально регулювати всі ринки і сфери регулювання відповідно до наших повноважень.

Також нам не вистачає в законі передбачених більш чітких визначених мінімальних стандартів якості послуг, які дуже важливі для споживача. Аби мати можливість їх імплементувати і контролювати, необхідно в Законі про національну комісію уточнити такі можливості і такі наші функції повноваження.

Однією із великих проблем, з якою ми на сьогодні вже стикнулись, ми бачимо невідповідність Закону про національну комісію Закону про нагляд та контроль: невідповідність термінів, невідповідність періоду перевірок. Ми не можемо оперативно реагувати на порушення ліцензійних умов і накладати якісь санкції на наших ліцензіатів, оскільки є обмеження, визначені Законом про нагляд та контроль. І це створює у нас проблему, і в нас дуже багато судових рішень щодо результатів перевірок і накладання штрафних санкцій, коригування тарифів, тому що неузгодженість між двома законами іде.

Щодо штрафних санкцій та інших санкцій – це також така норма, яка потребує уточнення в законі, аби ми мали можливість коригувати

неефективно використані кошти в тарифах наших ліцензіатів. Тому що сьогодні це така норма, ну, її можна двояко читати, треба уточнити.

Ну, і ще одне таке питання – це фінансування регулятора. На сьогодні немає таких змін в Бюджетному кодексі, які б передбачали постійну статтю витрат, яку б ми надавали, розрахунки своїх кошторисів, тому що передбачено, що тільки при розгляді бюджету щороку формується, нема стабільної статті. Це також, ну, не можна сказати, що ми є незалежними навіть в цьому фінансовому плані. Якщо вдруг парламент забуде включити таку статтю, ми залишимося без фінансування.

Одна із пропозицій також по, ну, вона маленька, не дуже суттєва, але все ж таки, щодо звітування за результатами року регулятором. Ми просили би трошки змістити термін хоча б на 1-2 місяці, тому що законом визначено це 1 квітня, ще недостатньо періоду, аби звести весь рік і по звітностям ліцензіатів, аби якісно надати звіт регулятора перед Верховною Радою, як це передбачено Законом України Національну комісію.

Щодо ринку природного газу. Законодавчі ініціативи, яких ми очікуємо підтримки від комітету та парламенту. Для ефективного впровадження добового балансування на сьогодні вкрай необхідними є зміни в Закон "Про публічні закупівлі" аби оператор, інші учасники мали можливість без тендерних закупівель оперативно закуповувати природний газ для балансування. Це один із гальмівних процесів, які на сьогодні заважають ефективному впровадженню добового балансування.

Також необхідно вносити питання обслуговування внутрішньобудинкових мереж. На сьогодні є законодавчі колізії, передбачені Законом "Про ринок природного газу" та Законом "Про житлово-комунальні послуги" щодо суб'єкта, який обслуговує внутрішньобудинкові мережі.

Також важливим питанням, яке ми ініціювали вже багато разів, – це функціонування спецрахунків на ринку природного газу. Я думаю, що такі рахунки, вони би могли допомогти забезпечити і рівень розрахунків, і спрямування коштів на ті потреби, які визначені структурами тарифів,

наприклад, операторів газорозподільних систем. Аналогічна норма передбачена в Законі "Про ринок електричної енергії". Я думаю, що було б доцільно передбачити таку зміну і в Законі "Про ринок природного газу".

Ну, і також штрафні санкції на ліцензіатів в нафтогазовій сфері, вони незмінні лишаються з 10-го року. З огляду на ті масштабні порушення, які ми відслідковуємо, можна було би збільшити поріг штрафних санкцій, аби ліцензіатам було не вигідно порушувати ліцензійні умови.

Щодо ринку електричної енергії. Ті законодавчі зміни, яких ми очікуємо, – це регулювати питання конкурсних процедур по будівництву генеруючої потужності. Це уточнити термінологію. Кілька, ну, зокрема можу навести приклад щодо, наприклад, малого побутового споживача. Необхідно законодавчо врегулювати питання договірних відносин між оператором газорозподільних, ой, електричних систем розподілу та споживачами. А також врегулювати питання передачі персональних даних в разі проведення конкурсних процедур або зміни постачальника.

Отже, як я вже зазначила всі проблемні питання, які накопичились за ті 3 місяці, які ми працюємо, неможливо врегулювати. Дійсно, лишаються ще якісь проблемні питання, якісь спеціальні питання, над якими ми будемо продовжувати роботу.

Ми будемо працювати прозоро, відкрито. Ми готові до обговорень, ми готові до спілкування з громадськістю, з парламентом, з комітетами, із споживачами. І тому, якщо ми консолідовано включимось в цю роботу і конструктивно будемо працювати, я думаю, проблем на всіх ринках, на всіх сферах регулювання буде менше. Тому ми очікуємо допомоги, ми очікуємо підтримки і розуміння наших дій, які ми готові обґрунтовувати, пояснювати і доводити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Оксано, я щиро дякую.

І хотів би, я сподіваюсь, що мої колеги по комітету мене підтримують, що комітет завжди був, палива, енергетики, завжди відкритий до професійної

дискусії, до пошуку тих рішень, які потрібні для наших українських споживачів і для енергетичного сектору України. І ми завжди готові працювати над змінами до законів, над розробкою нових законопроектів, тому, будь ласка, давайте, якщо є така критична необхідність, давайте будемо розпочинати спільно цю роботу разом з іншими учасниками ринку, разом з іншими експертами.

Але разом з тим я хотів би сказати, що, враховуючи, що ви пропрацювали там трошки більше 3 місяців і враховуючи те, що останні півроку до того як новий склад регулятора прийшов, регулятора постійно лихоманило, ви пам'ятаєте, коли припинялись повноваження, коли регулятор не міг приймати ті чи інші рішення, і перед новим роком, і після нового року, ми розуміємо, що накопичилося дуже багато питань, да, які потрібно дуже сильно і швидко розрулювати. Тому я все-таки просив би, що нам з вами і динаміку, і співпрацю треба посилювати. Посилювати для того, щоб у нас була більш послідовна і більш швидка реакція.

Я хотів би зараз запросити до слова людину, яка у нас тут в двох іпостасях, дуже важливих іпостасях. Це Василь Григорович Котко, тому що він голова Громадської Ради при незалежному регуляторі і він у нас голова комісії, номінаційної комісії.

Василь Григорович, я все-таки хотів би також ще раз наголосити, для нас важливо, коли ми будемо все-таки мати повноцінного регулятора в складі 7 членів НКРЕ і як, дуже сжато, ви оцінюєте все-таки перші 100 днів роботи?

Дякую.

КОТКО В.Г. Дякую.

Ну, щодо того, коли ці дві вакансії будуть заповнені, це залежить взагалі не від конкурсної комісії зараз, а виключно від судів. І у нас секретар комісії, там, зупиниться на цих проблемах.

Я, з вашого дозволу, хотів би зупинитися на наступних питаннях. Перше, що я хотів би сказати, підбиття підсумків роботи перших 100 днів для

посадовців такого високого рівня, суспільно значимих, – це традиція, яка існує не тільки в нашій країні, а існує в усіх розвинутих країнах. Вона дуже корисна, тому що дає змогу на ранній стадії виявити помилки, хибні напрямки і зробити, так би мовити, упереджувальні кроки, щоб події не розвивались в хибному напрямку і надалі. Тобто допомогти тим, кого зараз розглядають, працювати далі краще і добитись кращих результатів.

Я хотів би подякувати ініціаторів цього слухання, зокрема і керівника комітету. Склад присутніх, я думаю, дозволяє досить всесторонньо і об'єктивно оцінити роботу нашого регулятора за 100 днів. І це для регулятора буде дуже корисним. Що стосується мене, то я тут, так би мовити, представляю перш за все професійну "Енергетичну асоціацію України", Громадську Раду при НКРЕКП і регулятора. Тобто я буду... дивлюсь на роботу комісії, так би мовити, ніби з трьох сторін, і отакий тристоронній погляд я зараз поспробую сформулювати своє враження від 100 днів роботи комісії.

Перше. Новий склад комісії приступив до роботи своєї, по-перше, у складні часи, тому що і передвиборні, так би мовити, баталії йдуть, і в складних умовах, тому що декількома буквально місяцями попередня комісія не працювала, і все це накопичувало проблеми, які зразу лягли на плечі абсолютно нових членів комісії. І їм треба було швидко все це розгрібати.

І моя оцінка така, що з цим завданням комісія справилась дуже добре. Всі поточні проблеми були швидко вирішені без серйозних втрат для ліцензіатів і без зайвих скандалів. Я сказав би так, що період оцей був використаний для того, щоб якась притирка була між членами комісії, апаратом. І цей процес, на мій погляд, теж пройшов досить успішно, в усякому разі на задовільному рівні. Це плюси роботи комісії.

Тепер зауваження до роботи комісії або мої пропозиції, як цю роботу можна покращити.

Перше, що я хотів би сказати, що от зараз ми заслухали доповідь голови комісії. Чесно кажучи, я то добре знаю і розумію, так би мовити, роботу комісії з цих трьох боків, які я зараз сказав, і як працював колись у комісії, і розумію, наскільки це складна і багатостороння робота. Зараз я просто ще раз, ну, все це почув, наскільки багато напрямків, багато проектів, в які залучена комісія, і як важко все це, так би мовити, всім цим керувати.

Перша моя порада полягає в тому, що комісії треба трохи піднятися на більш високий рівень і тримати під своїм контролем, і добиватися успіху по ключових проблемах, не утопати в цій безлічі, так би мовити, різних питаннях, проектів і так далі. Тут можна загрузнути і втратити, так би мовити, важелі впливу на ключові моменти, які можуть дати швидкі результати. Це перша моя порада.

Я абсолютно солідарний з пані Бельковою в тому розумінні, що суспільство дійсно чекає від комісії відповіді на резонансні питання. Такої відповіді ми не отримали поки що по більшості з питань. Я розумію, що це було, дійсно, важко для комісії. Ну, якщо за ці 100 днів ми не отримали, то комісія повинна розуміти, що уже в найближчі часи ми повинні...час, суспільство повинно отримати відповіді по всіх ключових моментах. От не повторюючи, з одного боку, щось повторюся я з того, що сказала пані Белькова, а з іншого боку, просто акцентую вашу увагу на наступному: питання стимулюючого тарифоутворення.

По-перше, ми вже прогаяли час і дуже великий ризик, що з наступного року стимулююче тарифоутворення не запрацює.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Григорович, я вибачаюсь, хвилина. Хвилина залишилась. Я просто всіх буду тримати в межах регламенту.

КОТКО В.Г. Значить, залишилось 3 місяці, а рішення ще з цього питання навіть принципіві не прийняті, а на цьому стимулюючому тарифоутворенні зав'язані багато речей, країна могла б від цього дуже

багато отримати. І не забувайте, що у нас приватизація, вона теж... приватизація низки обленерго ні в якому разі не відбудеться, стратегічний інвестор сюди не прийде, якщо у нас не буде ясності із цим питанням.

Друге. Інформація є про те, що 90 відсотків нормативної бази нового ринку електроенергії напрацьовано. Але я скажу, що ця нормативна база вторинного законодавства напрацьовувалася поспіхом, була одна ітерація, ці документи один з одним погано зв'язані, є потреба змін уже в закон сам. Ці питання перед попереднім керівництвом ставили, що давайте не гаяти часу, а зразу почнемо працювати над тим, що ми навіть затвердили. На жаль, реакція була нульова, час іде, я думаю, що комісії за це треба взятися дуже швидко.

Питання приєднання. 5 років над цим працює НКРЕКП і всі працюють. Треба зрозуміти, що ми зараз працюємо в основному над покращенням існуючої концепції, а потрібні радикальні зміни в цьому питанні і по простоті, і по вартості приєднання, цього можна досягти тільки зміною концепції. Я хотів би, щоб комісія звернула на це увагу, тому що це питання не енергетики, це питання розвитку країни взагалі. Це перше.

Друге питання. Перед комісією стоять надважкі завдання, надважкі. Чому? Тому що все запущено. Ну, якщо взяти комунальне господарство, ну, там проблеми, я чесно скажу, ну, це таке болото, щоб, так би мовити, Гераклу з цього болота не... вийти йому б було дуже важко. У комісії вибір – погані або дуже погані рішення. З точки зору споживачів більшість рішень вимагає підвищення тарифів, а це погані рішення для суспільства і так далі. Для того, щоб ці рішення провести в життя комісії треба: перше – розуміння свідомої частини суспільства, що це треба робити, і друге – довіра тих, хто в цьому розібратися не може. Для того, щоб цю довіру, а кредит такої довіри у комісії поки що є, щоб вона, ця довіра, не падала, а тільки зростала, я пропоную і вважаю, що комісії треба було б затвердити такий документ, який звався "Цілі і пріоритети комісії на коротку і середньострокову перспективу". Люди і споживачі повинні знати, що вони отримають з точки зору скорочення перерв енергозабезпечення, з точки зору того, що темпи зростання тарифів

будуть падати, з точки зору зменшення втрати електроенергії. За всі ті так би мовити підвищення і жертви, яких ми від них вимагаємо. Це друге.

Тепер щодо оцінки, яка винесена в заголовок: незалежність комісії і професійність. Вона, так би мовити, зросла там чи ні. Почну з незалежності. Я вважаю, що юридично комісія абсолютно незалежна. Фактично незалежна вона чи ні, ми ще цього... за ці 100 днів не було нагоди побачити. Але для того, щоб комісія була незалежною, потрібен характер, мужність, по-перше, громадянська, і дуже велике бажання комісії. Я вважаю, що цей склад комісії, я знаю потенціал цієї комісії, я думаю, що ці люди, які перед нами сидять, вони здатні все це забезпечити.

Що стосується професійності. Ну, потенціал комісії і членів комісії дуже великий. Досвіду мало, часу було мало. Є час, щоб отримати досвід і щоб стати одним з найбільш професійних, так би мовити, складів комісії.

І два зауваження або пропозиції до Верховної Ради. Перша в унісон тому, що сказала голова комісії. Значить, незалежність комісії серйозно, так би мовити, підриває оці дії, такі брутальні дії уряду, який просто не публікує їх рішення і тим самим блокує введення їх в дію. Верховна Рада могла б внести зміни до закону і виключити "Урядовий кур'єр" як варіант один із списку тих, де потрібно публікувати.

До речі, сучасна практика, навіщо взагалі в цих друкованих органах публікувати, якщо можна публікувати на офіційному сайті? Це було б просто і правильно.

І друге рішення Верховної Ради, яке теж, на мій погляд, ущемляє комісію. Наше НКРЕКП, мабуть, єдина в Європі комісія, яка практично позбавлена прав в галузі "зеленої" енергетики щодо тарифоутворення. І наш парламент єдиний, знову ж таки, мабуть, єдиний чи, здається, десь хтось теж таку практику має, який перебрав на себе ці права. Справа в тому, що "зелена" енергетика і витрати там – це дуже динамічна штука. А закони – штука дуже консервативна. І ми зараз бачимо, як важко змінити щось

неправильне, що є в законі, і як актуально і дуже важливо оперативно на все це реагувати.

На мій погляд, треба відмовитися від цієї практики і повернути комісії її права в галузі "зеленої" енергетики.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Григорович, щиро дякую вам.

Я хочу до слова запросити члена комітету палива, енергетики, секретаря нашого комітету Вікторію Войціцьку. Будь ласка, пані Вікторія.

ВОЙЦІЦЬКА В.М. Дуже дякую, пане голову.

Дійсно, в багатьох із нас після прийняття Закону про незалежного регулятора були величезні сподівання на те, що ми дійсно отримаємо незалежного регулятора, який дійсно буде займатися тим, щоби встановлювати, в тому числі і справедливую тарифну політику, в тому числі і на ринку електроенергії, бо до ринку нам іще іти-іти і не зрозуміло чи ми до нього дійдемо в середині наступного року, наприкінці наступного року. Ще треба почекати і дочекатися цього моменту.

Так-от справедливості ми від нової НКРЕКП не побачили і не бачимо. Але я дуже розраховую, що все ж таки це трапиться і трапиться це найближчим часом.

Я хочу навести два конкретних приклади, два конкретних приклади, які є доволі красномовні щодо дискримінаційної політики вже оновленої фактично НКРЕКП по відношенню до двох видів генерації: до атомної генерації і до теплової. Хочу нагадати, що атомна – це є представлена НАЕК "Енергоатом", державною компанією, яка генерує, за 8 місяців цього згенерувала більше ніж 53 відсотки всієї електроенергії в Україні. Тобто кожна друга лампочка, яка горить щонайменше в цьому приміщенні, це все завдяки роботі безпосередньо НАЕК "Енергоатом".

Так-от тут спостерігаються дуже цікаві тенденції. Наведу конкретний приклад. 14 серпня абсолютно раптово зникає з порядку денного комісії розгляд питання про перегляд тарифу для "Енергоатому" з 54 копійок до 62-х, що все ще в рази менше, до речі, аніж для теплової. І цей проект був обговорений з Департаментом регулювання відносин у сфері енергетики під керівництвом пана Антона Гудаченко, про якого говорила пані Ольга. Хоча при цьому при всьому "Енергоатом" надав всю аргументацію, всі документи для того, щоб задовольнити потреби у тарифі на рівні 71 копійки.

Сьогодні у нас з вами 21 вересня і ми так і не розуміємо, коли ж буде насправді винесено такий проект і коли він буде розглядатися. І складається таке враження, що наші атомні державні генерації збираються залишити тариф на рівні 55,76 копійок. І фактично це буде свідчити про те, що НАЕК "Енергоатом" підняли оплату працю, забезпечили підняття фонду на жалюгідні 194 мільйона гривень. Ну, це абсолютний нонсенс.

Дискримінаційна політика також продовжується і питанні того, що чомусь сьогоднішній склад комісії навіть не хоче врахувати витрати на свіже ядерне паливо, а ми говоримо з вами про недофінансування більше ніж на 1,5 мільярдів гривень.

Також одною із статей, яка недофінансована і яка, можливо, на думку представників членів комісії, є неважливою, це є скорочення уже протягом, до речі, 4 років витрат за статтею "Експлуатаційні витрати", з яких і має фінансуватися ремонт обладнання четвертого класу безпеки. Регламентні норми періодичності ремонту такого обладнання порушуються через відсутність фінансування, а ремонт цього обладнання здійснюється за залишковим принципом. Можна вкладати достатні кошти для забезпечення безпеки експлуатації реакторного острова, але якщо відмовляє обладнання, що не впливає на ядерну та радіаційну безпеку енергоблоку, зупиняється і суспільство не отримує дешевої електроенергії від атомної генерації, відповідно, вимушено купувати дорогу теплову.

Я хочу навести слова очільника сьогодні президента НАЕК "Енергоатом" пана Недашковського, які він озвучив, тезу, під час наших комітетських слухань 12 липня, де він сказав, що минулий склад НКРЕКП почав практикувати вибірковий підхід, застосовуючи для теплової генерації індикатив, а для атомної – "затрати плюс". Інакше кажучи: друзям – усе, ворогам – закон. На жаль, і в такому дуалізмі і ведучи себе непослідовно. Якщо дійсно "затрати плюс", то чому ж тоді в тарифі на атомну електроенергію постійно закладаються кошти менше реальних потреб? Найцікавіше, що таку ж логіку і таку ж тезу було підтверджено і Рахунковою палатою України в своєму повідомленні на офіційному сайті від 8 березня 18-го року. Аудитори також зазначають, я цитую, що Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, систематично зменшувала обґрунтовані підприємством потреби та розміри інвестиційних складових тарифу. Крім того, НКРЕКП не забезпечила своєчасне затвердження тарифів ПрАТ "Укргідроенерго" та "НАЕК "Енергоатом", які дозволяли їм у визначені законодавством терміни підготувати фінансовий звіт і так далі.

Але знаєте, що більше всього вражає в усій цій ситуації? Це те, що під час інтерв'ю очільник, сьогоднішній голова НКРЕКП каже про те, що "я сподіваюся, що низькі тарифи "Енергоатома" стимулюватимуть всі інші генеруючі підприємства до зниження тарифів", – а не навпаки, коли ми говоримо про ринок, да? Звісно, якщо ми не регулюватимемо ціни, "Енергоатом" свій тариф підвищить, бо їм завжди мало. Тобто апетити отримуючих надприбутки від формули "Роттердам плюс" за рахунок державних "Укргідроенерго" та "НАЕК "Енергоатома" голову НКРЕКП не бентежить.

Тут також, знаєте, спадає на думку дуже цікавий коментар, який був озвучений сьогоднішньою головою НКРЕКП видавництву "Главком", де вона каже про те, що ДТЕК продає – а ДТЕК у нас, як ми знаємо, контролює більш ніж вісімдесят – суттєву частку теплової генерації – продає

електроенергію в український енергоринок дорожче, а на експорт дешевше. Але чомусь ви сказали, що цю ситуацію має виправити майбутній новий ринок. А що, ми будемо до цього часу чекати?

І в мене взагалі питання тоді в іншому. Тобто ДТЕК продає на внутрішній ринок по встановленим регулятором тарифам, а на експорт продає дорожче. А чому ж ви самі не змінюєте цю ненормальну ситуацію, яку створили, а посилаєтесь на якийсь майбутній ринок електроенергії?

Більше того, я хочу сказати про те, що ви зазначили в своєму докладі про те, що у вас є позитивний висновок щодо "Роттердам плюс" від експертів, я так розумію, виправте, може, я не права, від EURACOAL, але ж це є вугільна асоціація і у них відповідно конфлікт інтересів. А якщо подивитися хто у нас представляє Україну, то там єдиний член від України – це компанія ДТЕК. Це така красива в нас виходить ситуація, що ДТЕК сама собі сказали, що чудово застосовується формула "Роттердам плюс".

А ось щодо формули "Роттердам плюс", саме через формулу "Роттердам плюс" у нас фактично іде недофінансування НАЕК "Енергоатому", бо у нас, вибачте, один посуд, в якому є ті гроші, які ми збираємо з ринку. Ви не додаєте, відповідно, державній установі, державній компанії, а платите більше, даєте можливість заробити більше, надприбутки якраз тепловій генерації. Чому надприбутки? Тому що ви також самі прекрасно знаєте, що ніхто 8 кілометрів морем не везе вугілля. Ви також прекрасно знаєте, що ми більше, ніж 50 відсотків якраз використовуємо власного вугілля, а не того, яке ми якраз по формулі мали би вести з Роттердаму. Більше того, ви також прекрасно знаєте, якщо не знаєте, то я можу вам сказати, що вугілля в Роттердамі значно краще, аніж те, яке видобувається в Україні і відповідно тут споживається.

Остання теза, яку я хочу сказати. Коли я чую, від вас, в тому числі, про те, що, ну, у нас навіть з "Роттердамом" не вистачає грошей на державні шахти, так це не через те, що у нас низькі тарифи, а через те, що, в першу

чергу, там іде система розкрадання державних грошей, і тому не треба з здорової голови на хвору перекладати.

І тому я звертаюсь до вас, якщо вам не вистачає, можливо, аргументів або експертної думки, або ідей яким чином далі рухатися із скасуванням цієї славнозвісної формули "Роттердам плюс", так от у нас є пропозиція, є група депутатів, яка зареєструвала законопроект 8626, якраз який і прибирає ті всі недоліки, які дозволяють, в тому числі і групі Ахметова, ДТЕК, заробляти на кожному з нас надприбутки - більше 10 мільярдів гривень щороку. Я дуже сподіваюся, що ви врахуєте це і те, як ви закликали до співпраці, призведе до того, що із парламентом разом ви виправите цю прикрю ситуацію. І НАК "Енергоатом" будете дофінансований, і несправедливість в тепловій генерації буде прибрана.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Вікторія.

Я думаю, що... *(Оплески)*

Дякую.

Я думаю, що ми по регламенту домовимось, ми дамо можливість виступити тим, хто у нас побажав, хто записався, а потім дамо можливість регулятору дати відповідь на всі запитання, які прозвучали, тому що, коли звучать запитання, обов'язково повинні звучати відповіді. Це перша частина.

Друга частина чи другий мій меседж заключається в тому, я хотів би поінформувати всіх присутніх у цій залі, хто нас слухає і дивиться, що комітет прийняв рішення провести ще одні комітетські слухання, які стосуються проблеми вугільній галузі. Тому я просив би дуже серйозно готуватися, розмова також у нас буде глибокою, предметною, професійною, можливо, для когось неприємною, але мені б дуже хотілося, щоб нарешті ми оцей гордіїв вузол, який називається вугілля, і всі питання, які з цим пов'язані зробили її прозорою, зрозумілою для людей і щоб вона не викликала ні відрази, ні ніяких запитань.

Я до слова зараз запрошую... до мене підійшов Сергій Лещенко. Єдине, шановні друзі, шановні колеги, я би дуже просив давайте в межах 5 хвилин, щоб ми дали можливість всім висловитись. Добре?

Сергій, будь ласка.

ЛЕЩЕНКО С.А. Дякую.

І, звичайно, складно казати після Вікторії Войцицької, бо вона, власне кажучи, все озвучила. Я буду говорити простіше, можливо від себе, тому що я особисто покладав на вас великі сподівання, я особисто витрачав свій час на те, щоб приходити на засідання НКРЕ в грудні минулого року для того, щоб на власні очі переконатися в тотальній заангажованості попередніх членів, призначених указом Президента Порошенка. Я це побачив. Після цього ми подали судові позови, вимагаючи скасувати те підвищення тарифів, яке було зроблено з відповідними порушеннями і яке насправді зараз вилилося в підвищення вартості електричного транспорту для мешканців України, включно з метро в місті Києві.

І коли закінчився термін цих тимчасових "временщиків", які були призначені з Банкової туди парашутистами, ми думали, що нові члени вони будуть сповідувати іншу культуру і взагалі інші стандарти, інші ідеали. Тому що вони відібрані за спеціальним законом, законом, який ми спеціально в парламенті ухвалювали, де має бути незалежний орган, який не ходить під, знаєте, під сурдинку Адміністрації Президента, який слухає що написано в законі, а не те, що кажуть по телефону під час дзвінків. Ми такі сподівання мали. Але що ми в підсумку побачили? Навіть ми, чесно кажучи, зривали призначення попереднього керівника пана Вовка для того, щоб людина, яка перебуває у конфлікті інтересів, і яка не має можливості обіймати цю посаду, яку ви обіймаєте в силу відсутності досвіду, як в законі прописано. Завдяки своїй активній позиції ми прийшли на засідання конкурсної комісії, не дасть збрехати керівник конкурсної комісії, і проконтролювали виконання законності цієї конкурсної комісії. І пан Вовк не пішов у новий склад, а,

можливо, якби зараз потрапив, то був би шостим членом комісії, який би тут засідав перед нами. Але ми це заблокували, тому що ми вірили в те, що люди, які прийдуть після них, вони принаймні будуть свої ідеали відстоювати не для того, щоб черговий Ахметов заробив 10 мільярдів гривень, а для того, щоб українські громадяни мали справедливе тарифоутворення, і щоб українські державні підприємства не були в залишковому принципі. Але що ми в підсумку отримали?

По-перше, питання, яке хочеться задати вам. Чому ви справді скасували засідання і, точніше, скасували рішення, серпневе, про підвищення для "Енергоатому"? І те, що зараз їм підвищили на копійку чи півтори, то це смішно порівняно з тим, що було заплановано на серпневому підвищенні. У нас була з вами така полеміка в пресі, тому що я робив публічні заяви з трибуни парламенту, виступав в медіа, повідомляючи про плани підвищення тарифів уже з 1 жовтня, після чого ви сказали, що цього не буде.

А у мене до вас наступне питання: а з 1 січня буде чи ні підвищення тарифів? А яке буде підвищення тарифів? Ну, в грудні, воно буде з 1 січня. А для кого буде підвищення?

Ви взагалі розумієте, що "Роттердам плюс" – це просто дійна корова з усієї країни, коли представники інших, навіть, в тому числі державних компаній, які присутні на цьому зібранні, вони стали донорами для конкретного олігарха, який потім ці гроші використовує на політичні цілі, на купівлю своїх футболістів, які нездатні продемонструвати високі якості на полі, на те, щоб потім утримувати свої безкінечні квартири в Лондоні за 250 мільйонів доларів і так далі і тому подібне. Фактично, ви стали інструментом для забезпечення цієї всієї інфраструктури, тому що "Роттердам плюс" – це фікція, його не існує в природі, за тими саме нормативами, за якими сплачує вся країна. І це спосіб лише викачати гроші в інтересах конкретного олігарха і його партнерів, які сидять на "Центренерго", обсадили його так само смотрящими. Тому питання, будь ласка, дайте відповіді, які прозвучали.

Перше. Чому було скасоване підвищення для "Енергоатому", яке було запропоноване в серпні, коли мали підвищити тариф для атомної і державної компанії і трошки забрати грошей в Ахметова?

І друге питання. Що ви плануєте підвищувати з 1 січня наступного року, щоб українські громадяни вже знали точно до чого їм готуватися?

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергій, дякую.

Я перед тим, як надати можливість для виступу слідуєчому народному депутату, хотів би дуже коротку зробити ремарку і підтримати, і щоб ми всі зрозуміли, що кадрова ситуація з кадрами в енергетичній галузі України на сьогоднішній день є, ну, просто критичною. І такі галузі високотехнологічні, високоінноваційні як атомна енергетика, де одного спеціаліста потрібно готувати навіть не 10 і навіть не 15 років, і за нашими спеціалістами сьогодні ганяються країни Європейського Союзу, які готові платити їм, ну, навіть не тисячі євро, я вже не кажу про північного сусіда і навіть не кажу про Білорусію, яка запускає свою атомну станцію. І тому я б дуже просив би речі зафіксувати, тому що проблема кадрового забезпечення – це питання національної безпеки.

Я до слова хочу запросити народного депутата Парасюка. Будь ласка.

ПАРАСЮК В.З. Дякую, Володимире.

Я хотів заспокоїти Сергія, Вікторію, ви так палко звертайтесь до комісії. Немає ніякої незалежності, взагалі в енергопаливному секторі немає ніякої незалежності, є якась певна ілюзія, є згряя таких ентузіастів, які вірять, що щось зміниться, а все решта це корупційна монополія. Ну, це реальність.

В мене є питання. Що хочу сказати стосовно того, що відбувається. Все суспільство розуміє, що таке схема "Роттердам плюс". В садочок зайдіть і діти вам скажуть: "Ми десь чули".

У мене от там до голови, до членів питання. Коли новий створений антикорупційний орган, який називається НАБУ, почав розслідувати цю схему, тому що є об'єктивні причини на те, щоб його розслідувати, вони почали звертатися до вас за певною інформацією. Ви цією інформації не надаєте. Ви ігноруєте будь-які виклики стосовно розслідування цієї справи. Я до вас звертаюся як член Комітету по боротьбі з корупцією, бо я вважаю, що "Роттердам" – це корупція. Тому я би дуже хотів, щоб ви не забули це питання – занотуйте, бо ви у кінці будете відповідати – і дали всьому суспільству, чому ви так себе поводите?

За цими всіма високими економічними словами немає ніякого результату. Те, що ви нам розказуєте, – це ваш обов'язок. Завтра-післязавтра, якщо почнуть виходити лікарі і розказувати, що вони дали комусь укол, а вчителі будуть розказувати, що вони ваших дітей навчили букві "а" або букві "б", я би хотів побачити вашу реакцію. Ви думали, що ви прийдете в цю комісію для того, щоб нам показувати слайди за кошти платників податків, то ви глибоко помиляєтесь. Ви прийшли сюди для того, щоб служити українському суспільству, для того, щоб вони мали можливість нормально існувати в цій державі.

Я вам розкажу один приклад і на цьому завершу. Я знаю людей, які цієї зими брали кредит, щоб погасити комунальні послуги. Оце ваш весь професіоналізм і ваші потрійні-почетвірні вищі освіти – оце все, що ви приносите нашому суспільству. Я вам щиро про це кажу.

Тому я ще раз наголошую: прошу надати відповідь на питання, чому ви у 2018 році, коли НАБУ звернулося до вас подати інформацію про те, як у 2017 році нараховувалось підвищення оптової ціни на електроенергію, чомусь ви приховуєте цю інформацію, ви її не надаєте. Я прошу дати відповідь.

І друга відповідь, вона, напевно, риторична, але якщо ви будете мати сміливість, дайте на неї.

Пане голову, скажіть, будь ласка, ви як незалежна, ну, незалежно обраний голова цієї комісії, хоча мені розказували, що на це голосування ніхто не міг прийти, тому що, ну, воно відбувалось не знати коли і не знати як – і це є факт. Питання, а що ви робите в Адміністрації Президента? Ну, якщо ви хочете обговорювати питання якихось законодавчих ініціатив, йдіть до Гройсмана. Я думаю, що він більше буде компетентний в тих чи інших питаннях. А Президент України хай займається армією, релігією і мовою, так як він про це сказав.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Володимире, я єдине, от, з чим...

ПАРАСЮК В.З. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні. Я єдине... Нас, ентузіастів, які працюють над змінами в енергетичному законодавстві, не зовсім коректно називати зграєю. Я думаю, що зграєю краще корупціонерів називати.

ПАРАСЮК В.З. Я прошу вибачення, якщо я підібрав не те слово, це в позитивному розумінні. А я говорю не про депутатів, не про депутатів, я говорю про тих людей, які ще керують державними підприємствами. І в мене є єдине побажання, щоб вони зціпили зуби і перетерпіли цей весь безлад, тому що їхній професіоналізм нашій державі ще дуже буде потрібен. Але через отакі речі, які відбуваються в НКРЕ, вони, повірте, кожен день розчаровуються, що може щось змінитись, а вони потрібні нашій державі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я для того, щоб уточнити, тому що критики на адресу народних депутатів сьогодні більше ніж достатньо.

Є народний депутат Рудик, також записався. Будь ласка.

РУДИК С.Я. Сергій Рудик. Бюджетний комітет, який сьогодні приступив до розгляду бюджету, складного бюджету, я так розуміють, будуть питання і по НКРЕКП, кожен член якого отримає заробітну плату в 40 мінімальних зарплат – це сума під 200 тисяч гривень. Голова НКРЕКП отримає 50 мінімалок, а кожен працівник апарату від 10 до 25 – це пристовідсотковій заповнюємості штатки. Я думаю, люди розуміють, про що я говорю. І тому, власне, виникає постійно питання – це так ремарка, коли чого, розглядаючи проект бюджету на наступний рік, у нас постійно у членів бюджетного комітету виникають питання погодження, тому що суми захмарні. Я розумію, що членів НКРЕКП не так багато і там ця сума ще якось теоретично може бути обґрунтована. Але, коли начальник управління, апарату отримує в 10 разів більше, ніж працівниця секретаріату Кабінету Міністрів чи міністерства, чи відомства, звичайно, у депутатів виникає питання. Хоча я розумію, що це законна вимога. У нас вийшла колізія. Ми проголосували законну вимогу, вона пройшла, там нуль, нуль, стільки-то відсотків треба платити на апарат і на утримання людей, але це природно. Ми живемо в суспільстві, де людям бракує коштів і ви це самі знаєте.

Я хотів би звернути просто увагу. Пані Кривенко говорила про те, що за ці 3 місяці, відколи ви працюєте, майже 100 днів, ви працюєте над тим, щоб зробити умови для працівників ринку, для суб'єктів ринку конкурентоздатними. Ви ж розумієте, що крім суб'єктів ринку є ті, хто отримує послуги? І виходить так, що, наприклад, підвищуючи суттєво ціни на промисловість, особливо в галузі, де в кінцевій вартості товару електроенергія, наприклад, складає 60 відсотків вартості, ви робите їх неконкурентоздатними.

Російські аналоги наших великих державних і приватних підприємств як "Фор-Експо", "ІНТЕРПАЙП", "Запорізький титаново-магнієвий комбінат" і багато-багато інших, включаючи до навіть електротранспорту

громадського, він неконкурентоздатним стає. Якщо ви підвищуєте ціни, я хотів би, щоб в своїй роботі ви намагалися якось це питання, ну, більш ретельно розглядати. Тому що знищуються цілі галузі виробництва. Сотні тисяч людей завтра вийдуть на вулиці і скористаються нашим безвізом, хоча безвіз не орієнтований на працевлаштування за кордоном. І у мене малесеньке... Я просив би просто це постійно тримати в полі зору членів НКРЕКП і над цим постійно працювати. Тому що, я думаю, що в цьому залі так само є люди, які безпосередньо працюють в цій галузі.

І у мене маленьке питання. Тому що я так розумію, що величезний бомонд, якого давно не було, зібрався в цьому залі. Я представляю як депутат-мажоритарник маленьке місто Сміла, 68 тисяч населення. Воно, на превеликий жаль, входить в четвірку міст, де є системні проблеми з теплозабезпеченням і в опалювальний сезон. В минулому році це була величезна проблема і, підозрюю, буде і в цьому.

У нас є ситуація, де новостворене КП аналогічне з Києвом. Було одне КП, яке не змогло надавати послуги. Створили інше КП, яке не має номінацій, Київ вирішив цю проблему відомим способом: вони судилися з НАК "Нафтогаз", виграли, уклали мирову, наскільки я розумію, 50 відсотків цієї вартості заборгованості будуть платити. В Смілі та сама ситуація. Просто порадьте мені як нефахівцю, бо ще раз кажу, я – не член профільного комітету, як нам діяти так, ще час є, до початку опалювального сезону, щоб ми 50 мільйонів заборгованості, яка вже накопилася без номінацій, зняли і споживачі могли отримувати хоча би натяк на нормальну послугу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, дякую. Але для мене, маленька репліка, для мене новина, що у нас на засідання комітету приходить бомонд. Я вперше про це почув. Відверто кажучи, до нас постійно приходять люди, експерти, професіонали, які займаються дуже серйозно професійною роботою.

РУДИК С.Я. Я на протиході після Парасюка, думаю, якщо він сказав "згряя", я думаю, я підіграю в другу сторону. Може, більше проблем вирішим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Друзі, 1:1, друзі, 1:1, 1:1, дякую. Дякую.

Шановні колеги, я хочу до слова запросити Андрія Коболева, керівника "Нафтогазу". Тому що, ви розумієте, ми сьогодні багато говоримо про регулювання ринку електричної енергії, формування ринку електричної енергії, є багато питань по ринку природного газу. Пане Андрію, будь ласка. Я дуже прошу, 5 хвилин, друзі.

КОБОЛЄВ А.В. Дякую, пане голово, за можливість представити нашу позицію. Я б хотів сказати, що ми також покладаємо великі сподівання на нового регулятора, незалежного, тому що відносно з попереднім регулятором у нас є, всім відома і досі не вирішена проблема. Їх багато, але я почну з самої головної.

Самою головною проблемною є Кодекс газотранспортної мережі, який було прийнято попереднім скликанням і який не відповідає нормам як європейського права, так само і спотворює роботу на українському ринку газу. Наведу дуже просту цифру: поточна заборгованість двох типів компаній, які є фактично однією і тією самою групою у своїй більшості, – це газзбути та облгази – становить приблизно 49 мільярдів гривень. Це неконтрольована заборгованість з боку НАК "Нафтогаз України", тому що ці компанії просто відбирають наш газ з системи, з нами не розраховуються, але жодних прав по впливу на них ми, на жаль, не маємо. Ну, крім, звичайно, судових процесів, які є довгою перспективою, ми виграли багато вже з них. Але, тим не менше, отримання цих коштів досі виявляється проблематичним. Щоб просто покласти в цифри цю перспективу, ця сума – це приблизно 1,7 мільярдів доларів США. Це той транш МВФу, за який так зараз сильно

бореться наш уряд. І якби ці гроші були в НАК "Нафтогаз України", то, просто заплативши їх у вигляді дивідендів нашому акціонеру, тобто уряду, можливо, цей транш не був би такий потрібний. Щоб ми розуміли, що ми говоримо не про маленькі цифри, а про дуже великі цифри.

Проблема з газбутами та облгазами обговорювалася в багатьох кабінетах, в тому числі з представниками вже нового регулятора. І в цих обговореннях я бачу одну фундаментальну проблему. І ця фундаментальна проблема полягає у відсутності будь-якої аудованої перевіреної незалежної звітності того, що відбувається в цих компаніях. Тобто в нас на ринку існує група організацій, які відбирають газ на мільярди доларів, ніхто не розуміє, як вони втрачають кошти, кому вони передають газ, як вони про це звітують.

Щонайменше це незрозуміло як учасникам ринку, так і жодному зовнішньому аудитору це неможливо перевірити. Хочу просто порівняти, НАК "Нафтогаз України" в минулому році отримала 7 місце в рейтингу державних нафтогазових компаній світу з точки зору прозорості. В нас є аудит, ми можемо про все прозвітувати, нас легко перевірити. Перевірити ці організації неможливо. Всі, хто працює на ринку газу чудово знають, що на цьому ринку є такий поки що закритий, на жаль, елемент як база абонентів. І саме відсутність публічної прозорої бази абонентів створює можливості для великої кількості потенційних маніпуляцій.

І я знову ж таки не говорю, що вся сума в 1,7 мільярдів доларів є наслідком маніпуляцій, можливо, там є якісь об'єктивні причини, наприклад, така всім відома проблема як безлімітні відбори тепловиків, в тому числі і в місті Сміла, про яке тільки що йшла мова. Я вам прокоментую так само відповідь, питання по Києву, якщо дозволите. Але це неможливо перевірити. Це просто закритий чорний ящик і цей чорний ящик вартує державній компанії поки що 1,7 мільярдів доларів. І він зростає з кожним днем. І мені здається, що, тут звучала така фраза, що регулятор повинен приймати рішення на підставі прозорості і ефективності. Я так само, керуючи компанією, часто приймаю різні рішення. І у мене є один критерій, що,

приймаючи будь-яке рішення, воно повинно ґрунтуватися на об'єктивних та перевірених даних. Неможливо прийняти правильне рішення не розуміючи, що ти робиш. Це як оперувати людину не маючи діагнозу: цікавий процес, але наслідки непередбачувані. Так само і тут.

Тому наведення прозорості у всіх елементах ринку, в тому числі в газзбутах і в облгазах, дозволить нам дати відповідь на питання: хто винен, чому винен і що з цим робити, який насправді повинен бути тариф в цих організаціях, чому він занижений? А він занижений, це очевидно. Без цього буде далі рухатись дуже важко.

Другий момент, на який хотів би звернути увагу. Це той самий Кодекс ГТС. Є стандартний європейський кодекс, нещодавно затверджений, такої організації як ACER. Ну, ми витратили багато часу на його обговорення, переклад. Мені здається, що тут Україна, справді, не відрізняється з точки зору законів фізики від інших країн Європи. І прийняття європейського кодексу було б, на моє переконання, дуже простим і ефективним рішенням для врегулювання всіх проблем, які існують на ринку.

Наразі цей кодекс є неефективним, він призводить до таких проблем, про які я тільки що сказав. Але ми дуже сподіваємося, що той діалог, який розпочато зараз з регулятором, допоможе нам цей кодекс змінити і змінити з точки зору збалансування двох речей: відповідальності і здатності доступу до системи. Якщо хтось має право відібрати з системи газ на, умовно кажучи, 100 мільйонів гривень, а таких контрагентів є багато, вони повинні і прогарантувати розрахунки на 100 мільйонів гривень. Якщо такої гарантії немає, то, дозволяючи такі відбори в реаліях українського життя, це означає, що цей газ і ці гроші просто будуть вкрадені.

Останній момент. У вашій доповіді прозвучало, що ви штрафуете, ви перевіряєте. Ви активно ведете себе по відношенню до ліцензіатів. Ми неодноразово звертались до НКРЕ з приводу некоректних і обмежуючих конференцію дій облгазів.

Остання історія, вона є на Facebook, вона дуже відома, вона є в пресі. Наша співробітниця пішла в "Київоблгаз" з паперами для переведення своєї компанії на підключення до іншої компанії з газзбуту до компанії, яка належить групі НАК "Нафтогаз України". Їй не тільки відмовили, їй дали папери і підсунули папери, і сказали, що поки ви не підключитесь до місцевого газзбуту у вас не буде жодного підключення. І це все є на папері, це все є зафіксовано. Поведінка "Київгазу", який розсилав платіжки населенню Києва з вимогою заплатити якісь штрафи і пені, які заборонені законом, тому що цього вимагає з них НАК "Нафтогаз України". Ці платіжки є в Інтернеті в усіх, вони були розіслані по всьому Києву. Знову ж таки я не чув, щоб їх покарали чи з них зняли якийсь штраф.

І останній самий головний момент з точки зору такого нагляду – це добове балансування. "Укртрансгаз" героїчно на підставі там платформи SAP зробив нову систему. Система не може запрацювати без верифікованої та працюючої бази абонентів.

Якщо ми потім з'ясуємо, наприклад, що в цій базі місцевий облгаз не включив такого абонента, як наприклад, тепловик міста Сміла, то "Нафтогаз" банально не має права продати на неї газ, не буде номінацій. А кількість тепловиків, які станом на декілька днів тому були в системі, воно менше 50 відсотків. Тобто облгази просто, ну, вони, маніпулюючи даними, не дозволяють системі запрацювати. Але це проблеми, які, мені здається, всі мають, ну, дуже просту природу – нам потрібна прозорість і нам потрібна справедливість. І якщо ці принципи будуть дотримуватися, тоді, я впевнений, на газовому ринку можна буде багато чого зробити і врегулювати.

Якщо можна, півхвилини короткий коментар щодо міста Києва.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, Андрій, вже ліміт перевершив. Одну хвилину, будь ласка, добре?

КОБОЛЄВ А.В. Да. Просто місто Київ не підписав мирову угоду, немає ніякого списання боргу, є закон, його треба виконувати, і такі вимоги в нас до всіх. Ми в залежності від назви міста підходи законів не змінюємо. Є вимога передати борги, як тільки будуть передані, буде підписаний договір. До передачі боргів договір підписувати ми права не маємо. Це не наше бажання-небажання – це наше законодавче обмеження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Андрію, я дякую за те, що згадали і підняли проблему по базам абонентів. Я хотів би нагадати, якщо ми не помиляємось, ми через комітет вносили, проводили, вносили у зал парламенту чотири рази законопроект, який зобов'язує створити, передати і зробити загальнодержавну базу, яка б була прозорою, зрозумілою, і щоб кожний бачив себе, свого сусіда і можна було б спокійно працювати. Це дуже важливе питання, тому що це питання, я переконаний, питання національної безпеки, скільки коштів хто витрачає. Але, на жаль, український парламент 4 рази провалив. Ми внесли п'ятий раз і будемо дожимати це питання, але тут потрібно нам сконцентруватися всім.

Юрій Олександрович, "Енергоатом". Будь ласка.

НЕДАШКОВСЬКИЙ Ю.А. Щиро дякую, шановний Олександрє Георгійовичу. Шановні народні депутати, члени національної комісії, учасники слухань! Дійсно, вся енергетична спільнота України, наші зарубіжні партнери, затамувавши подих, чекали призначення нового складу комісії. І лише завдяки депутатському контролю, широкому висвітленню цього процесу у засобах масової інформації вдалось провести посправжньому перший етап ротації. На жаль, через 100 днів можна констатувати, що на цьому зміни вичерпались. Ми чуємо ті ж самі штампи, та сама риторика, той самий корупційний "Роттердам плюс", а тариф "Енергоатому" продовжує залишатися найнижчим у світі. Чому? Що у нас

дешевше взагалі ніж у них, окрім робочої сили? Чи може наші технології настільки передові і просунуті? Та все на багато простіше: у нас ексклюзивні особливості національного регулювання. У всьому світі головною перевагою атомної енергетики є низька паливна складова тарифу, не більше 20 відсотків, а у нас уже більше половини. За цим показником ми скоро доженемо теплову генерацію, от тільки в ціні відстаємо уже в 4 рази. І зусиллями національної комісії цей розрив продовжує наростати. І комісія зі слів її голови вважає це – цитую – розумними рамками. Жодного логічного пояснення цьогорічного дефіциту атомного тарифу у розмірі 13,9 мільярдів гривень не існує, крім одного – тарифними ножицями продовжуються відрізатися кошти від державної генерації на користь приватної, проти чого новий склад комісії не захотів або ж побоявся виступити.

Сьогодні так званий порядок формування тарифу – це насправді лише процедура: попередній розгляд, вивішування на сайті, публічне обговорення, засідання – все ще має справжньою метою просто затягнути процес під маскою відкритості і прозорості, плюс імітація постатейного аналізу структури тарифу, який насправді давним-давно і заздалегідь визначений. Визначений простим зворотним розрахунком, виходячи з того, якою має бути оптова ринкова ціна, скільки віддати на приватний "Роттердам" і на скільки відповідно зрізати тариф державної генерації, в першу чергу атомної. Все решта – просто імітація, імітація дотримання принципу "затрати плюс", тому що насправді якими би вони не були обґрунтованими, їх зріжуть рівно настільки, скільки треба перекинути на "Роттердам".

Імітація застосування так званого індикативного підходу, коли затверджені комісією ж методики визначення окремих складових тарифу застосовуються нею лише в тій частині, тобто максимум до тієї величини, яка забезпечує штучне заниження атомного тарифу, і тим самим дає можливість збалансувати переплату споживачам електроенергії по "Роттердаму". Наприклад, розрахований за методикою ж НКРЕКП фонд оплати праці для "НАЕК "Енергоатому" в поточному році має становити 9,5 мільярдів

гривень, – натомість комісія передбачає в тарифі лише 7. Куди подівалась різниця у 2,5 мільярди? Правильно, на компенсацію впливу "Роттердаму", на оптову ринкову ціну.

Чому постійно недофінансовуються капітальні інвестиції? Тому що комісія відверто ігнорує власну ж методику, за якою для затверджених так званих ТЕРів – техніко-економічних розрахунків – необхідно забезпечити фінансування у розмірі 30 відсотків, а для вже затвердженої повністю проектно-кошторисної документації – 100 відсотків. Це якраз цілком логічно і зрозуміло.

Незрозуміло чому при цьому все перемножується на 30 відсотків. А якщо на думку НКРЕКП виявиться забагато, ну, бо "Енергоатому" ж, бачити, завжди мало, то навіть ці обрізані на дві третини розрахунки просто ігноруються, за будь-яких обставин вибиратимуться лише ті цифри, які будуть відповідати потребам "Роттердам плюс". Чому при кожному черговому перегляді тарифу знімаються кошти із статей на нове будівництво із аргументацією про нібито їх нецільове використання в попередньому періоді? Тому що комісія, я не знаю, економічно безграмотно чи свідомо вдається до підміни поняття "фінансування капітальних інвестицій" з поняттям "освоєння капітальних вкладень", обсяги яких, звичайно ж, не співпадають ніколи в одному і тому ж звітному періоді. І цей ганебний ряд прикладів можна ще довго продовжувати. Але і так цілком очевидно, що сьогодні приватна частина вітчизняної енергетики за рахунок сумнівних цих тарифних схем просто паразитує на державній, і в першу чергу атомній енергетиці, перебиваючи тим самим свою конкуренту неспроможність. Я, до речі, не бачу жодних свідчень того, що нинішній склад комісії збирається цьому протистояти.

Шановні народні депутати, ви прийняли, я впевнений, більш ніж проєвропейський закон. Надали комісії практично безмежні повноваження, позбавили можливості будь-якого впливу на неї з боку держави і створили можливість обрати до її складу людей, які не збираються виконувати

завдання, яких очікувало від них українське суспільство. В цих умовах, нам здається, залишається розраховувати лише на те, що своєчасно і в повному обсязі запрацює нова, по-справжньому конкурентна модель енергетичного ринку. І енергетичним олігархам не вдасться під будь-яким приводом відтягнути момент її повноцінної імплементації або ж домогтися змін, що спотворять її ринкову суть.

Я переконаний, що в такій ситуації нам зараз необхідно всім зосередити всі зусилля на своєчасне впровадження повноцінного конкурентного імунозахищеного від будь-якого олігархічного впливу енергетичного ринку України, а комісія хай займається тим, що вона нам презентувала.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. *(Оплески)*

Пан Юрій Гнатюк, керівник Державного підприємства "Енергоринок"

ГНАТЮК Ю.Л. Дякую, Олександр Георгійович, дякую...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дуже прошу 5 хвилин.

ГНАТЮК Ю.Л. Я розумію, мені завжди залишається обмаль часу, тому що спікери...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ви, до речі, не останній, ви не останній.

ГНАТЮК Ю.Л. Але, Олександр Георгійович, я буду намагатися дуже-дуже стисло. Ну, по-перше, тепер "Енергоринок" має дуже специфічні функції, і воно знаходиться у середині самої моделі енергетичного ринку, ми просто вимушені щоденно працювати з комісією. Чому? Тому що на багатьох процесах, які проходять щоденно, щогодинно, формуються рішення

регулятора, відповідні рішення регулятора і ми також залежимо від постійних, які необхідно регулятору приймати рішень, наша робота – теж.

Тому, я не політик, і, в принципі, я – ліцензіат, я розумію, що в мене на сьогоднішній день просто не вистачає часу оцінювати, скажемо так, зверху процеси, пов'язані в регуляторі. В нас дійсно зараз дуже важка праця, поточна модель ринку і з реалізацією нових положень ринку електричної енергії.

Період відсутності кворуму комісії, перший місяць роботи комісії дійсно був трошки хаотичний, дуже багато питань було підвішено важливих, але вони, в принципі, на сьогоднішній день всі врегульовані і ми ввійшли в стандартний режим відповідно до нормативної документації і регламентів комісії, які, ну, які затверджені, якими вони керуються у своїй роботі.

З таких кричущих проблем, які пов'язані з виконанням наших функцій і тих обов'язків, які регулятор повинен затвердити у вторинній документації, це, на жаль, у нас при затвердженні закону не був детально виписаний перехідний етап. Ми всі знаємо, що нас в грудні-місяці очікує часткова лібералізація роздрібного ринку і, на мій погляд, це дуже такий серйозний виклик як для регулятора, так і для ліцензіатів. І він просто безапеляційно буде за собою тягнути і можливі зміни в закон, і в нормативну документацію. Ну, це я просто бачу вже сьогодні.

І єдине, що хочу дійсно всім ліцензіатам і всім, і регулятору також, чути один одного, тому що всі ми маємо певний базис, певні навички, певні знання і принаймні з нашого боку завжди конструктивна і логічна позиція при розробці, при затвердженні документів надходила, і я сподіваюся, що так буде продовжуватися. І хочу побажати як ліцензіатам, так і собі успіхів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я до слова хочу запросити пана Тимченка, тут про ДТЕК згадували. Я думаю, що буде нечесно, якщо ми не дамо вам можливість висловитись.

ТИМЧЕНКО М.В. Благодарю.

Уважаемые коллеги, спасибо за приглашение. Впервые 13 лет нам дали возможность обсуждать работу регулятора. Я думаю вопрос не только для Украины, но вообще в мире ключевой для оценки успешности работы регулятора – это доверие, доверие общества, доверие игроков рынка, доверие потребителей. И я считаю, что у нашего регулятора хорошая стартовая позиция, потому что ни у кого сомнений не было в том, как прошел конкурс, как были назначены члены комиссии, и это огромный кредит, но это не факт. И я думаю, что вопрос доверия, есть ли это доверие, есть ли доверие к профессионализму, есть ли доверие к незаангажированности, к объективности, к устойчивости политических или популистских манипуляций, покажет время. Я считаю, что лакмусовой бумажкой будет переход к розничному рынку 11 декабря – это тот срок, когда, наверное, потребитель начнет первый раз чувствовать, что что-то меняется, что у нас конкурентно розничный рынок, продажа электроэнергии. Я очень надеюсь, что это... этот рубикон будет пройден, и мы начнем чувствовать, что все-таки рынок становится конкурентным.

У нас с конца года должен начинаться тестовый режим операций между игроками рынка. К сожалению, у нас нет никакого понимания, начнется он или нет. И меня, откровенно говоря, очень сильно беспокоит ситуация на энергорынке, сможем ли мы его запустить к середине следующего года, исходя с тех темпов, которые сегодня есть.

Решение с долгами, вопрос перехода к стимулирующему регулированию, вопрос перехода к аукционам для нашей "зеленой" генерации и так далее – очень большая повестка дня. И у нас огромная надежда, что регулятор станет локомотивом этих реформ.

Сегодня были конкретные замечания или конкретные претензии к регулятору. Но, мне кажется, что в ближайшие 2 года миссия нашего регулятора: первое – это заслужить это доверие, а второе – провести

реформу в енергосекторі: і в газі, і в електроенергетиці, і в вуглі, тому що це головне, яке закладе основу для конкурентного, прозračного, зрозумілого, чесного ринку енергоресурсів в нашій країні і припинить безкінечні розмови і маніпуляції о тих речах, які сьогодні або адміністративно управляються, або формульно управляються, або якимсь іншим способом діють.

В заключенні ще один важливий момент – це комунікації. На сьогодні люди не знають, що таке реформа енергоринку. Люди не знають, що це принесе підвищення тарифів або покращення якості енергопостачання і так далі. Моє глибоке переконання, що в нашій країні повинна бути національна комунікаційна програма, яка розкаже, що таке реформа в енергосекторі. І це обов'язковий крок в отриманні того довіри, з якого я починав.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я хотів би відзначити і нагадати, що дуже велику серію круглих столів, які проводив комітет, ми проводили, дякуючи дуже серйозній підтримці Посольства Великої Британії в Україні.

І я хотів би щиро подякувати за цю дуже серйозну підтримку і передати слова вдячності пані послу і хочу з великим задоволенням запросити до слова пані Кейті Коттрел, Першого секретаря посольства, яка є нашим партнером, вона не пропустила жодної нашої професійної дискусії і нам також дуже приємно сьогодні її бачити тут, і чути її позицію.

КОТТРЕЛ К. Дякую дуже, пане голова.

Я дуже коротко скажу і мені дуже приємно скористатися тим, що Британія надала підтримку українським реформам. Ми маємо спільну мету мати Україну на конкурентному європейському енергетичному ринку в

якості повноправного учасника, звичайно, ви маєте для цього мати дуже доброго регулятора. І ніхто не може недооцінювати це величезне завдання.

Незалежний регулятор у Великій Британії Ofgem має виконувати всю роботу щодо граничних тарифів. І йому належить останнє слово. В 2013 році вони розробили спеціальну стратегію для найвразливіших верств населення. І з того моменту вони надають повну інформацію на веб-сайтах, забезпечують безкоштовну "гарячу лінію", можна зустрітися з представником, можна переключитися на іншого надавача електроенергії. І 4 мільйони користувачів газових послуг перемкнулися, 6 мільйонів тих, хто електрику отримує, перемкнулися на інших постачальників.

І ми дуже підтримуємо проведення реформи з соціальною відповідальністю перед населенням. І, for example, у нас в 17-му році - 3,8 мільйони було скарг до регулятора на постачальників різних послуг. Від імені уряду регулятор працює з іншими учасниками ринку, розробляючи регуляторні норми як в середині країни, так і з Європейським Союзом дуже.... і всі рішення, які він приймає і в сфері тарифів, і в сфері охорони довкілля робляться дуже публічно. Далі йому надано достатньо повноважень для розслідування неконкурентних дій на ринку, для запропонування відповідного законодавства, для вживання заходів проти тих компаній, які це порушують. Більше 12 мільйонів фунтів заплачено компаніями в якості штрафів за такі порушення.

Далі. Ми організовуємо зустрічі з новим регулятором і вислуховуємо як вони покращують свою роботу, вони краще програмне забезпечення, краще процедури запроваджують. І ми заохочуємо вас звертатися до нас з цими питаннями.

Дякую за увагу сьогодні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я зараз хочу запросити до слова людину, яка дуже багато зробила для того, щоб в нас був регулятор і запрацював регулятор. Це Світлану Голікову,

яка витратила багато часу і власної енергії. Вона є секретарем нашої конкурсної комісії. Пані Світлано, і ми б все-таки хотіли б можливо більш чіткіше почути відповідь: що потрібно нам всім разом зробити, щоб мати повноцінного регулятора.

ГОЛІКОВА С.В. Дякую.

Доброго дня всім. Мені, дійсно, дуже приємно трошки так і підсумовуючи те, що ми сьогодні говорили, дати не політичну, некорпоративну, не громадську, а саме правову оцінку, тому що у нас створена з регулятором і як працює закон. Мене особисто обирали парламентом і я відчуваю ну, таку, може, підвищену відповідальність за те, що це є довіра, і це є саме те, чого бракує, можливо, нашому суспільству це довіра до тих, хто приймає рішення.

Що стосується конкурсної комісії. Ви знаєте, що ми теж, був певний час, от так як ви, ми сиділи під мікроскопом, на нас дивилися, чи ми є політично заангажованими чи ні? Але те, що ми обрали перших десять кандидатів і подали Президенту вчасно, незважаючи на те, що у нас було... не було такого, важливо, і досвіду, і допомога тільки з боку Верховної Ради, за що їм велика подяка, і комітету. Але ми подали і зробили це вчасно, ніхто нас не зміг нам щось докорити, що ми зробили щось не так. І це рішення конкурсної комісії було певною мірою несподіваним не тільки, можливо, для тих, хто зараз перед вами, а й для певної частини влади, яка опинилась перед фактом, що потрібно обирати професіоналів, а не політично заангажованих людей. Але, на превеликий жаль, і закон, він такий знаєте, дуже демократичний і конкурсна комісія для обрання регулятора, це було, дійсно, новацією закону. Але ця демократія прийшла до того, що ми не зможемо продовжувати, не можемо продовжувати конкурс зараз, бо два члени комісії, два: попередній голова комісії і діючий директор департаменту комісії оскаржили наше рішення, подали до суду. І з травня місяця ми

витримали вже кілька судових справ, ми дійшли до апеляційного суду, але на жаль, поки, що конкурс проведення лише двох членів заблоковано.

Дуже прикро, що, наприклад, пан Вовк, який був першим ініціатором подання позову до комісії, тричі на засідання суду не з'являвся. І, от, я буквально сьогодні отримала рішення суду останнє, по якому відвід судді... по якому... це шлях, по якому він пішов, щоб знову не з'явитися і знову відкласти це рішення. Вже був вигаданий відвід судді по... це рішення було не підтримано судом і судова справа буде продовжуватися.

Що стосується пана Антона Гудаченка, саме він є ініціатором блокування роботи комісії і він подав клопотання про призупинення конкурсу. Ми зайшли до апеляційного суду навіть, але, на жаль, нашу апеляцію суд не підтримав. І мені дуже дивно, оскільки в законі чітко визначено, що кандидат в члени комісії повинен не тільки мати достатній професійний досвід, але і високі моральні якості, що людина, яка в той самий час, коли блокує роботу комісії, він виграє конкурс внутрішній в комісії і стає директором департаменту.

Я трошки пізніше скажу, що тут є... тут не є, можливо, вини, немає вини, провини членів комісії, а це є певні неузгодженості закону.

Що стосується того як, які недоліки, можливо, які такі невизначеності в законі не можуть давати нам сьогодні можливості повноцінно працювати. Ви знаєте, яким чином важко було сформувати конкурсну комісію. Строк наших повноважень – це 3 роки, ми вже рік майже пропрацювали. І, на мою думку, щоб не було такого, що знов опиниться суспільство перед тим, що конкурсна комісія закінчить свої повноваження і не буде продовжена до, можливо, в законі потрібно зробити таке застереження, що конкурсна комісія працює 3 роки, повноваження, але до обрання чи переобрання нових членів. Щоб не було перерви.

Друге питання – це, ви знаєте, що конкурсна комісія працює на громадських засадах. Ми не маємо нічого проти. Ми багато свого часу втрачаємо. Але, ну, бувають такі просто життєві речі. Наприклад, наш член

комісії один живе в Черкасах і він витрачає свої власні кошти на те, щоб приїхати на кожне засідання. А в бюджеті Комітету ПЕК немає таких... такої можливості компенсувати. Я думаю, це теж невеличке питання, воно потребує в подальшому рішення.

Є певні застереження стосовно нашої регламентної роботи. Це, я думаю, ми з юристами Верховної Ради попрацюємо. Але одним з питань, яке зараз навіть в суді порушується і може бути причиною можливого взагалі оскарження всіх рішень комісії – це саме те, що комісія проводить відкриті слухання, так записано в законі.

А на практиці ми проводимо конкурсний відбір. Це співбесіда, вона ведеться під запис. Але відкритого і публічного слухання немає. І дехто вже зараз зазіхає про те, що взагалі Регламент нелегітимний і його потрібно скасувати. І ми побоюємось, що саме в суді вже такі аргументи звучать, розумієте? Тобто може бути заблоковано взагалі саме на цьому подвійному тлумаченні закону, може заблокувати роботу комісія.

Що стосується кваліфікаційних вимог. То це ж є кваліфікаційних вимог до членів комісії. Ви знаєте, що саме завдяки тому що в законі така фраза, що має кандидат, повинен мати високі професійні та моральні якості і досвід роботи у сферах енергетики або комунальних послуг не менше 5 років, саме на цьому грають кандидати, які не пройшли кваліфікаційний відбір. Бо поняття "сфера енергетики" в законі не визначено. І цим граються, і це потрібно доводити саме в судах.

Що стосується терміну проведення конкурсу. 45 днів дається на публікацію і оголошення конкурсу і тільки 30 днів на саме проведення конкурсу. Практика показала, що конкурс може бути трошки затриманий, результати конкурсу можуть бути затримані тим, що йде спецперевірка і не вкладаються в ці 30 днів.

Тому, можливо, на майбутнє можна зробити таким чином, що 30 днів є на оголошення конкурсу, проведення, а сам конкурс – 45 днів. Ну, тобто

поміняти місцями, щоб в нас був вже певний час для проведення спецперевірки.

Ще одне цікаве питання, я думаю, що воно турбує і членів комісії, я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Світлана.

ГОЛІКОВА С.В. Я закінчую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хвилину, добре?

ГОЛІКОВА С.В. Да. Це те, що в законі визначено, що їх обрано на 6 років. Ну, в законі члени комісії обираються на 6 років. Але там пропонується ротація і насправді до кінця ніхто не може дати відповідь, на який термін, до речі, призначені всі члени комісії.

І наостанок два питання. Законом також визначено, що після 2 років, на протязі 2 років після закінчення каденції член комісії не може працювати в компаніях-ліцензіатах. Проконтролювати це питання практично неможливо, бо декларацію в НАЗК державні службовці і члени комісії подають тільки 1 рік. Яким чином це на практиці з'ясувати, я думаю, що потребує вирішення.

І саме останнє, ви знаєте, тут говорили про те, що це новий склад членів комісії. Ми погоджуємося, новий незаангажований, але вони не мають впливу на апарат комісії. Законом визначено, що апарат комісії залишається як державні службовці попередній і навіть сьогодні керуючий апаратом, він був призначений старим складом комісії і без конкурсу, наскільки я розумію. І саме яким чином, можливо, члени комісії могли би оновлювати теж і брати участь в оновленні апарату, це теж є проблемою на майбутнє в законі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я б хотів би сказати про, на мій погляд, дві принципові позиції. Перше, що громадська, Номінаційний комітет, ну, він реально працював без жодної копійки. І стільки часу, зусиль і енергії, скільки вони потратили для того, щоб ми сьогодні мали можливість обговорювати роботу НКРЕКП і щоб НКРЕКП почав працювати, ну, це ви просто молодці.

І я щиро хочу подякувати, і сказати, що ми як комітет готові почути і відпрацювати разом з вами законодавчі ініціативи або зміни до діючого законодавства і частині ефективної роботи номінаційної або конкурсної комісії на майбутнє. Щоб в майбутньому не було таких проблем. Так само, як ми сьогодні, я це повторюю, готові працювати разом з нашим незалежним регулятором для того, щоб врегулювати ті проблемні моменти, які нам потрібно вирішити на рівні законодавства, щоб зняти оті такі точки, про які ми сьогодні з вами говорили.

Шановні колеги, я не можу не дати декілька хвилин для виступу нашим профспілкам. Пан Михайло Волинець. Але я дуже прошу, ну, максимум в межах 5 хвилин, пане Михайло, добре?

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Да, дякую, пане головуючий.

Ви чи не єдиний сьогодні згадали про вугілля. І хотілось би навіть зрозуміти, коли ми проведемо парламентські слухання і ми долучимось до підготовки разом з вами.

Ми всі розуміємо, що без вугілля, без теплової генерації дуже швидко, дуже швидко розвалиться енергетика нашої країни, електроенергетика я маю на увазі.

І наступне. Пані Вікторія Войціцька, я звертаюсь до вас. Шахтарі вам надзвичайно вдячні про те, що ви виїжджали на Донбас не один раз. Ви відстоювали, щоб зберегти від закриття школу № 17 і 18 у місті Гірнику. Потім ви виїжджали у місто Мирноград, домоглися і збереглася школа з наповненням більше 100 відсотків № 4. А сьогодні вже закривають дитячий садок "Радуга".

Чому це відбувається? Тому що сьогодні не виплачують зарплату шахтарям, не сплачують податки, не відраховують кошти в Пенсійний фонд і фонд соціального страхування і заборгованість складає 815 мільйонів. Там через 12 днів ця заборгованість вже буде складати 1 мільярд 200 мільйонів знову.

Ми вдячні депутатам за те, що ви проголосували, підтримали ініціативи шахтарів. Законопроект 8362, яким передбачено виділити додатково в бюджеті для вугільної галузі 1 мільярд і 4 десятих мільйона гривень. Але, пані Вікторія, також хочу звернутися до вас, щоб ми могли долучитися, поскільки в нас вже є з вами співпраця, до того, щоби законопроект 8626 (я саме до вас звертаюся, бо ви там перша записана, я розумію, що ви – авторка), про те, щоб ми його могли разом допрацювати, можливо, його треба відкликати і доповнити ще дуже важливим змістом, тому що формульний підхід, який там пропонується – "Амстердам-09", ну, я б не хотів би... Отут поруч сидить Володимир Парасюк, якого я дуже поважаю, він правильно сказав те, що я думаю, що "Роттердам" якось викликає в нас вже таку оскормину як щось негативне. Давайте будемо називати формульний підхід IP-2, і якщо "IP-2" і "09", то ми отримаємо ціну на вугілля 1800 гривень.

ВОЙЦІЦЬКА В.М. Тільки скориговано на сірку. Давайте не будемо нікого вводити в оману щодо якості вугілля українського і того, яке IP-2 – да?

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Ви поясните, що значить "в оману". Я маю завершити.

Сьогодні ціна на вугілля на державних шахтах складає 2 тисячі 535 гривень, а на... в Роттердамі ціна 2 тисячі 800 гривень. А ми ще пам'ятаємо, коли в 2014-2015 році перестали виділяти гроші держпідтримки для вугільних шахт і забрали вугілля по 800 гривень. Лише з 1 квітня 2016 року

стали поступово піднімати ціну там, пам'ятаєте, до 1100, 1240, 1500 і так далі. І саме такий підхід дав можливість наблизитися до ринкових цін, так само, як на нафту, на газ, на електроенергію – і на вугілля. І це дало для вугільних шахт додатково 7,5 мільярдів гривень. Якби не було цих коштів, то заборгованість уже складала б більше 8,5 мільярдів гривень або просто вугільної галузі вже не було б. І тоді б ні школи, ні дитячі садки, ні шахтарські міста просто не функціонували б. Шахтарі, можливо, переселилися б до Києва разом зі своїми сім'ями. І ми тут, ну, займалися би цими питаннями.

І ще одне питання... я прошу пробачення. Запаси вугілля сьогодні на складах теплових електростанцій складають 1 мільйон 580 тисяч. Це значно менше, ніж у минулому році. А державні шахти, які сьогодні бідують, у них... вони сьогодні суттєво зменшують витік із року в рік, у нас є таких 33 шахти. Якщо ми їх не збережемо, ми будемо купувати вугілля значно за більшими цінами, ніж сьогодні ми його привозимо зі Сполучених Штатів Америки за ціною 3 тисячі 220 гривень і з Південно-Африканської Республіки. Але, я думаю, що ціна вугілля, яке завозиться із Сполучених Штатів Америки воно має значно більшу ціну інакше чому "Центренерго" засекречувало ціну на постачання цього вугілля, в тому числі і звідти постачалося і газове вугілля.

Чи недоцільно нам зараз концентрувати кошти і вугільної галузі, і в теплогенерації, призначати блоки теплових електростанцій на споживання газового вугілля, зберегти робочі місця, Україна має запаси вугілля на 830 років споживання розвіданих запасів нафти на 33 роки, запасів природного газу власного на 26 років. І тому...

Крім того, Україна входить в вісімку країн з найбільшими запасами вугілля, а в нас ще є шахти, інститути і вся базова промисловість для того, щоб ми могли, якщо не зберегти, то, ну, хоча би зберегти на даний період вугільну галузь.

Я вам дякую пане голово, за те, що надали...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. ... надали можливість сказати хотя би кілька фраз, бо про вугільну галузь треба багато говорити. І давайте не забувати, що теплова генерація має свої маневрові потужності, і коли в 11 годині дня ми відчуваємо наскільки це важливо і ми не можемо регулювати блоками атомних електростанцій, в даному випадку, то ми маємо мати запаси вугілля на складах і мати це, власне, недороге вугілля не закордонне, і платити податки в свою країну, і забезпечити заробітною платою своїх робітників, а не робітників з країни-агресора з Росії. Бо в той час, коли в 14, 15, 16-му році купували вугілля в Росії по 2800 і в залежності від курсу і по 3 тисячі і більше гривень за тону, то, повторюю, тоді українське вугілля забиралося по 800 гривень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні друзі, шановний пане Михайло, я би хотів зробити дуже короткий коментар відносно теми вугілля. І ще раз повторити, ми прийняли рішення на засідання комітету провести дуже професійні, дуже фахові комітетські слухання по проблемі вугільної галузі в Україні. І я... ми проведемо, ми плануємо їх провести в жовтні місяці і я всіх вас запрошує не просто до дискусії.

Вот я два місяці назад був у Львові, в шахті зустрічався з шахтарями і так далі. З моєї точка зору всі проблеми на поверхні, просто треба взяти і один раз відрізати і прийняти ті політичні рішення, щоб вугільна галузь була прозорою і щоб дати можливість тим шахтам, які мають перспективу модернізуватися, а не закладати гроші кожний рік у бюджет і потім їх забирати і віддавати на заробітну плату. А ті шахти, які не мають перспективи, не мають запасів, да, і які відпрацьовані лави мають, ну тоді

прийняти рішення політично їх закрити і дати можливість людям влаштуватися на роботу і вирішити їх соціальне питання. Я це говорю до того, що давайте ми не будемо просто приходити на засідання круглого столу і казати: "Дайте мені 5 хвилин і от, я не встиг все сказати", давайте працювати. У нас комітет... Подивіться як Бондар працює Михайло, член комітету у нас. Ми відкриті до дискусії. У нас немає жодної закритої теми. Жодної теми немає закритої. Про це знають всі.

Я всіх закликаю, в жовтні-місяці ми визначимо точно по даті, ми проведемо дуже предметні і дуже глибокі, дуже професійні слухання по ситуації вугільної галузі. І хай Міністерство енергетики готується до серйозної розмови, до такої самої непростої серйозної розмови, яка сьогодні у нас з новим регулятором. Тому що проблем, ну, дійсно багато є і їх потрібно розв'язувати.

Шановні колеги, я-от, підійшов момент, коли треба давати відповіді на ті запитання, які прозвучали. Я бачив, що все Оксана Олександрівна фіксувала. Пані Оксана, будь ласка. Чи ви будете одна на все відповідати чи ви розділите відповідальність між собою?

КРИВЕНКО О.О. Дякую всім за всі задані запитання. Дійсно це проявляє велику цікавість та інтерес до регулятора. Я хочу сказати, що світова практика показує, що в жодній країні світу нема такого регулятора, який всім абсолютно подобається. Регулятор або не подобається споживачам, або монополістам, або політикам. І нема такого регулятора, який влаштовує всіх.

Ми трошки, деякі тут забули тему нашої зустрічі, яка стосується виключно наших перших 3 місяців, 100 днів нашої роботи. Дуже гострі питання піднімалися, які аналізуються, досліджуються і будуть аналізуватись, досліджуватись і вирішуватись, але за 100 днів неможливо вирішити абсолютно все, стати ідеальними і влаштовувати абсолютно всіх.

Я не буду відповідати на запитання тих, хто не дочекався відповідей. Отже, я пройдуся коротко по тим питанням, які були задані і люди, яким дійсно цікаво, а не просто маніпулятивно задавались ці питання, то я відповім.

Мабуть, почну з нагального питання, у НКРЕКП нема повноважень щодо формування ціни вугілля. Це відомо. Є закони, які треба виконувати, є повноваження, які надаються тим чи іншим органам влади. І якщо в нас нема таких повноважень, то саму ціну вугілля ми не формуємо, але ми обмежуємо вплив вартості вугілля на споживача. Таким чином попереднім складом комісії було прийнято рішення, яке викликає цікавість щодо формування оптової ринкової ціни електричної енергії. Для дослідження цього питання ми звернулися в асоціації, у нас є висновки за зверненням НАБУ, у нас є висновки експертиз, які підтверджують правильність формування індикативної ціни. І ми упираємося виключно на підтверджені висновки, а не якісь інші особисті думки інших зацікавлених або незацікавлених сторін.

Я хочу зазначити, що ми послідовно здійснюємо свою роботу і послідовно будемо її здійснювати і дійсно всі проблемні питання ми дослідимо. І ми готові будемо відповідати.

Щодо надання інформації НАБУ, раз ми ж на цю тему... я особисто підписала лист і ми надали 535 сторінок на запит НАБУ. Ті питання, в яких вимагалась особиста якась приватна думка, тут дійсно я не відповідала на питання, які носять маніпулятивний характер або суб'єктивне судження. А щодо надання інформації, дійсно ми 535 сторінок надали.

Отже, в подальшому ми спрямовуємо всю свою роботу аби не гальмувати процес розвитку ринку електроенергії, а прискорити його і вчасно виконати всі завдання, які перед нами стоять.

Дійсно, як вже було зазначено, ми діємо виключно в межах повноважень і, якщо є якісь законодавчі колізії, які виникають в нашій роботі, зокрема і кадрових якихось рішень, то члени регулятора не мають

ніяких повноважень щодо прийняття на роботу, звільнення, призначення і у конкурсному відборі.

Є процедури передбачені Законом "Про державну службу" щодо проведення конкурсних процедур, є люди, які виграють ці конкурси. Якщо ніхто не оскаржив і людина зайняла найбільший бал – вона претендент і, якщо це рішення не оскаржено, вона має бути, може бути призначена. Для звільнення осіб також є трудове законодавство і просто так вольовим рішенням голови або члена регулятора неможливо звільнити людину, і це всі прекрасно знають. Тому я думаю, що ми поставимо крапку в цьому питанні. І якщо людина справляється із своїми повноваженнями, у нас нема підстав і кадрових ми не можемо робити таких відповідно до Закону про національну комісію, як вже було зазначено.

Які ще цікаві питання стояли. Щодо заробітної плати, да, нашого регулятора, наших працівників. Насправді норми закону, передбачені Законом про національну комісію, не виконуються. Оскільки законом передбачена певна шкала, яка прив'язана до мінімальної заробітної плати, а в реаліях застосовується прожитковий мінімум, який вдвічі менший.

Отже, казати, що у нас зарплати по 200 тисяч, у жодного з членів комісії немає такої зарплати. У нас у одного з членів комісії заробітна плата, я можу озвучити, 56 тисяч гривень. Але для виконання своїх функцій і повноважень, я думаю, що це навіть недостатній рівень для такого рівня і відповідальності і незалежності. Я думаю, в цьому ми також поставимо крапку. І з нашим бюджетом можна ознайомитись, який ми захистили на бюджетному комітеті, де детально були представлені всі цифри, штатний розклад і повна тарифна сітка окладів по нашому регулятору.

Звичайно, в своїй роботі ми керуємось принципом збалансованості інтересів всіх сторін – споживачів та монополістів. Поставало питання щодо якогось скасування рішення, якого не було. Для що стосується тарифу "Енергоатома", ми здійснили ініціативу та свій перший крок для підвищення

тарифів, які б враховували зростання заробітної плати для всіх працівників енергетичної галузі, в тому числі і для "Енергоатома".

Ті питання, які ви кажете, що були скасовані, взагалі не було таких рішень. Був порядок денний. І для доопрацювання, і уточнення розрахунків та певних статей витрат було повернуто на доопрацювання. І цей процес не закінчився, і цей процес не закінчився, він продовжується. І буде прийнято відповідне рішення.

Отже, з одного боку, всі хочуть зменшення тарифів. З іншого боку, врахування всіх витрат, які призводять до збільшення тарифів. І тут, як я вже казала, всім не будеш для всіх гарний. Одним треба більше, іншим менше. І, балансуючи це, ми приймаємо

виважені рішення і розглядаємо дуже глибоко і детально всі документи, які подаються для, зокрема, встановлення тарифів.

Не буду уже відповідати на питання газові, оскільки їх... нікому вони не цікаві відповіді.

_____. Пані Оксано, мені цікаво, я задавала їх.

КРИВЕНКО О.О. А які? Давайте...

_____. Я задавала і про, і по

КРИВЕНКО О.О. Як я вже сказала...

ВОЙЦІЦЬКА В.М. Якщо ви йдете, до речі, по темам, то вони не відповіли на питання щодо різниці в ціні, по якій продає ДТЕК на експорт і по якій він продає тут в середині?

КРИВЕНКО О.О. Ну, я ще до цього просто не дійшла.

ВОЙЦІЦЬКА В.М. А?! Не дійшли. Добре. Я чекаю. І по Гудаченку також про конфлікт інтересів не забудьте дати відповідь.

КРИВЕНКО О.О. У нас є спеціальний орган, який відслідковує конфлікт інтересів. І це не функція регулятора, не функція голови та членів регулятора. Якщо є...

ВОЙЦІЦЬКА В.М. А ваша особиста позиція? Озвучити можете?

КРИВЕНКО О.О. Яку? Давайте я закінчу, піду далі по пунктах.

Ми говорили про... Регулятор виконує всі свої функції виключно в межах повноважень. На сьогодні до повноважень регулятора не відноситься формування абонентської бази, встановлення норм споживання природного газу. Це не функція регулятора і ми не можемо вийти за межі наших повноважень, які надані нам законами України так: про національну комісію, про природні монополії, про електроенергетику та про ринок природного газу. Отже, всі свої повноваження ми здійснюємо виключено в межах визначених законодавством.

Далі, які в нас ще питання. По газовій темі всі питання я пройшла? Бо інші, які задавались, ну, у запитувачів нецікаві відповіді, я не буду відповідати, я не буду відповідати.

Можете нагадати питання. Перехресне субсидіювання на ринку електричної енергії. Дійсно це більш ядро виражений процес, в жодній галузі такого немає і з запровадженням повномасштабного ринку електричної енергії дійсно треба буде відходити від цього перехресного субсидіювання, оскільки воно прямує заборонено Законом України "Про ринок електричної енергії".

Ми бачимо шляхи вирішення цього питання шляхом покладення спеціальних обов'язків на певних суб'єктів ринку, реалізовувати електричну енергію за певною ціною. Це вже не буде перехресне субсидування, а буде

компенсація, відповідно до порядку, який передбачений Законом "Про ринок електричної енергії".

Щодо джерел погашення цієї компенсації, я думаю, це дискусійні питання, які ми також відкрито обговорювати з усіма учасниками.

Але хочу ще раз акцентувати увагу на тому, що протягом 2018 року до кінця року ми ніякі тарифи змінювати не будемо ані для побутових споживачів, ані оптову ринкову ціну змінювати не будемо. Є вже прийняті рішення, і вони на сьогодні залишаються діючими. У IV кварталі всі ціни залишаються незмінними.

Щодо було питання прогнозованих тарифів ціни на 2019 рік, на сьогодні це ще, я думаю, зарано про це говорити, оскільки в нас немає навіть балансу електричної енергії, а без балансу здійснювати якісь розрахунки, і ми не знаємо, який суб'єкт скільки згенерує електричної енергії для того, аби приймати якісь рішення. Ближче до того часу, коли в нас з'явиться баланс, ми будемо мати і здійснювати якісь прогнозні розрахунки, і вже ближче до тієї дати ми зможемо з якоюсь там впевненістю визначитись, чи буде зростання, чи не буде зростання. На сьогодні ми цього не бачимо.
(Шум у залі)

Про стимулююче регулювання? Це дійсно самий перспективний на сьогодні метод регулювання, він у нас вже стартував для оператора газотранспортної системи з 1 січня 2016 року. Ми займаємося над удосконаленням методології, в нас оприлюднені на сайті проекти методик формування тарифів, які передбачають елементи ... які передбачають перехід на стимулююче регулювання. Ми деякі моменти уточнили, деякі спростили, і готові до дискусій. Наразі з... на поточну дату переходу на стимулююче регулювання не передбачається, оскільки в нас нема ще повної інформації, нема ще повного скомплектованого документу, і ми цим займаємося, і ми в процесі. І це – один із пріоритетних напрямків нашої роботи на найближче майбутнє.

Що ще? У нас були цікаві питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо питання вичерпані, ми можемо...

КРИВЕНКО О.О. Я так подивилася, мені здається, я вже на всі питання проговорила. І не можу сказати, можливо, хтось нагадає.

ВОЙЦІЦЬКА В.М. Я вас процитую. Ви "Главкому" сказали, що це ненормально, коли ДТЕК продає електроенергію в український енергоринок дорожче, а на експорт дешевше. Внутрішній ринок регулюєте ви. То чому вам не змінити цю ситуацію?

КРИВЕНКО О.О. Я сподіваюсь, що скоро ми перейдемо до ринкових відносин, до лібералізації ринку електричної енергії...

ВОЙЦІЦЬКА В.М. При чому тут лібералізація ринку? Лібералізація ринку відбудеться тоді, коли він буде створений. Сьогодні ви регулюєте тарифи. Ви регулюєте. Сьогодні саме завдяки вам у нас перекош в тарифах. В 2 рази вище для теплової генерації аніж для атомної. Саме сьогодні ви чомусь не вбачаєте методології, що закладені проблеми і помилки в "Роттердам плюс" так званий...

КРИВЕНКО О.О. Я думаю, що дуже багато маніпулятивних заяв звучить...

ВОЙЦІЦЬКА В.М. А яка мені маніпуляція? Скажіть, будь ласка, скільки у нас "Роттердаму" було привезено і саме якість Роттердам, ІРІ-індекс вугілля протягом, ну, скажімо, перших 6 місяців у дві тисячі, відповідно, вісімнадцятого року. Ви це контролюєте?

КРИВЕНКО О.О. Олександр Григорович зазначив, що цій темі у нас буде передбачена окрема дискусія. Давайте ми цю тему залишимо на окрему дискусію. Ми підготуємо всі висновки, ми надамо, опублікуємо на сайті висновки і судових експертів...

ВОЙЦІЦЬКА В.М. А давайте ми з вами тоді встановимо дату, коли ми будемо мати таку само розмову відверту, відкриту. Давайте.

КРИВЕНКО О.О. Ми завжди...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми ж домовилися.

ВОЙЦІЦЬКА В.М. Так, давайте.

_____. Треба відповідати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я вважаю, що ми домовились, що ми в жовтні проводимо цю дискусію. І ми домовилися, що ми всі до неї готуємось: і регулятор, і міністерство, і комітет, і профспілки, якщо у профспілок буде бажання прийняти участь в цьому. Так?

Добре. Шановні колеги, я думаю, що ми будемо підводити підсумок нашої дискусії. Я даю можливість декілька слів сказати ще пані Ользі. І потім будемо завершувати.

БЄЛЬКОВА О.В. Шановні колеги, ну, ми, коли ініціювали цю зустріч, ми очікували, що: а) буде високий інтерес і свідчення цього є, напевно, чи не найбільша кількість народних депутатів, які сьогодні прийшли задати свої питання, і чи не найбільша кількість і камер, і експертів, і навіть членів НКРЕКП.

Хочу привітати вас, що ви прийшли повним складом. Це перший раз, коли я побачила вас всіх живими і здоровими, і познайомилися, да. Чого вам і бажаю далі.

Але це нова реформа, яка всіх нас повинна чомусь навчити. От, мій висновок з сьогоднішнього засідання. На жаль, так прозвучало, що навіть ті люди, щодо яких ви приймали рішення, щодо компаній, які плюс-мінус позитивні, навіть вони до вас мають претензії. І я з вами погоджуюсь, ви не конфета, не цукерка, щоб всім подобатись і щоб всі вас "лайкали". Але нести відповідальність за кожне рішення буде кожен з вас особисто.

От, наприклад, всі знають, чим я займаюсь в комітеті. І скільки б мені не дорікали, я з боєм, з криком буду, ну, до кінця відстоювати, що я права. І як правило, я таки права. Це не дарує мені суспільної підтримки. Але я залучаю підтримку на кожному етапі в боролась за ваш законопроект.

Ви сьогодні сказали, пані Оксана, що ви не відповідаєте за базу абонентів. Так я з вами погоджуюсь, це не ваша парафія. Але тоді чому ви коментуєте це в пресі? Ми вас обирали як незалежний, аполітизований орган. Не забирайте роботу у політиків, не забирайте. Є процеси, які не стосуються вашого органу. Анбандлінг теж, прошу дуже, це дуже стратегічне питання і він стосується не з політичної точки зору. І ви не повинні бути судом, на мій погляд, давати оцінку діям інших.

Коболєву дадуть оцінку політики, суди, НАБУ і так далі. А ви нам скажіть, будь ласка, чи цей кодекс, який є сьогодні, він відповідає чи не відповідає? Тому що ми вже тут замучилися всі від звинувачень.

Я нагадаю вам про базу абонентів. Я займаюсь ринком газу в комітеті і саме НКРЕКП, попередній склад, прийшов до мене, подав двічі чи тричі законопроект, частиною якого були розподільчі рахунки і база абонентів. І тоді НКРЕКП був сильно "за". А чомусь тепер в інтерв'ю звучить інакше, що вона нікому не потрібна і "Нафтогаз" хоче залишити за собою монополію. Я би просила, щоби ми всі утримались від політичних оцінок, а дали оцінку і відповідь громадянам того, чого вони чекають, а саме методологія

визначення ціни вугілля на... як частина тарифу. Це сьогодні ваші повноваження за ринком... Ну, ви ж затвердили методологію! Ви ж затвердили методологію, значить, ви повинні її або переглядати, або залишити, як є. Це – ваше право.

Щодо ціни на газ, я завжди вас захищаю і завжди говорю, що ви не визначаєте ціну на газ, ви вже виконуєте, в тому числі, постанову Кабміну, яка включає газ у ваші розрахунки на опалення. Тут все справедливо, ви не несете відповідальності.

Зараз ви сказали сьогодні свою позицію, ми вам вдячні, окремо зробимо ще одне слухання, вже п'яте, по питанню РAB-тарифу. Тому що він уже у ваших повноваженнях.

Я хочу вам побажати, щоб кожне рішення, яке ви приймали від цього 101-го дня і до нашої наступної зустрічі через наступні 100 днів, щоб ви його кожен так, як я, могли відстояти, англійською мовою "....." так? – коли, ну, прямо до драки. Я хочу, щоб ви так відстоювали свої рішення. І хочу всіх нас втримати від оцінки рішень інших, будь то Верховна Рада... Якщо Рада проголосує, що база абонентів потрібна, і Олександр Георгійович говорить, що це є одна із засторог безпеки України, то, будь ласка, тоді ми будемо всі це виконувати.

А на сьогодні ви... я думаю, що ви почули: кожен виступ стосувався саме ваших повноважень, будь то ліцензійні вимоги, що я вас просила, чи то ціна вугілля, чи то РAB-тариф – це те, що є у ваших повноваженнях.

Дякую. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ну, я перш за все вважаю, що потрібно сьогодні подякувати повному складу, не зовсім повному, повному на цей момент складу НКРЕКП за те, що вони прийшли на засідання комітету, розуміючи, що дискусія буде дуже непроста. Вони це розуміли, вони це знали. І знаєте, що важливо? Закон почав працювати, Закон про незалежного регулятора,

тому що закон дає не тільки права, закон дає і відповідальність, і закон зобов'язує, щоби робота регулятора була прозорою і публічною. І принаймні, сьогоднішні комітетські слухання, з моєї точки зору, є достатньо оптимістичними, з точки зору того, що ми рухаємося вперед. І ні в кого не повинно бути підстав, що будуть якісь питання, не важливо, для регулятора, для "Енергоатома", для "Нафтогазу", питання, які ніхто не буде висвітлювати, але вони будуть сховані, і хтось буде маніпулювати цими питаннями.

Я мушу сказати, що жити по новому Закону про незалежного регулятора – це означає постійно вчитися і чути один одного. І я хочу подякувати за, можливо, критичну, достатньо критичну, але професійну розмову і за професійну позицію регулятора.

100 днів – дуже мало для того, щоб встигнути зробити все, але відверто кажучи, в чому ключова проблема суспільства, друзі? Очікування дуже великі. І ті розчарування, які були останні 4 роки у суспільства, вони сьогодні гіперболізовані, і від вас чекають дуже серйозних, системних рішень. І завищені оцінки, вони іноді й розчаровують найбільше. І ви повинні це розуміти і чути, і це надзвичайно важливо.

Тепер стосовно законодавчих змін, співпраці по внесенню змін до законів. Друзі, welcome, ми готові. Немає жодного дня чи жодного тижня, коли б Комітет палива і енергетики не готовий був зустрітися з вами і проговорити весь перелік законодавчих змін в одному... одним пакетом, різними законами, так, як ви вважаєте за необхідне.

Да, ми проведемо професійну дискусію, з чим ми погодимося. Можливо, з чим не погодимося – на те є парламент, на те є комітет, але ми абсолютно професійно готові до розмови з вами.

Що стосується певних питань, пов'язаних з грошима, з бюджетами і так далі. Зараз в парламенті є проект бюджету, Державного бюджету на 2019 рік. Я декілька днів назад підписав лист на всіх ключових гравців енергетичного ринку, на всі державні компанії, на всі державні інституції.

Друзі, дайте до понеділка свої пропозиції відносно як ви бачите Державний бюджет 19-го року. В частині вугільної галузі, в частині реформування, модернізації вугільних шахт, в частині фінансування програм по енергоефективності, в частині підтримки незалежного регулятора і багатьох інших.

Зараз час обговорювати як ми будемо жити в бюджетному сенсі в 2019 році. І я би просив і "Енергоатом", і "Нафтогаз", і "Енергоринок", і всіх інших дати свої пропозиції. Зрозуміло, що бюджет не безмежний. Зрозуміло, що є якісь можливості, які можуть бути враховані, які не можуть бути враховані. Але зараз час працювати серйозно над бюджетом і зараз час формувати фінансову політику на наступний рік.

І остання позиція, про яку я хотів би сказати. Шановні колеги, ми знаходимося... рік виборів Президента країни, парламентських виборів. Він дуже уже заполітизований, а буде ще заполітизований далі. І мені б дуже не хотілося, я переконаний, що така позиція і моїх колег по комітету, щоб ми робили стоп реформам в енергетичному секторі. Тому що буде багато популізму, тому що буде багато обіцянок, тому що всі знизять тарифи і тому що всі... буде загальне благоденствие.

Друзі, цього не буде. У нас в енергетичному секторі накопичилось, ви самі бачите по сьогоднішній дискусії, скільки багато проблем. І це реально. Це проблема не одного року і не п'яти років. Це проблеми, які накопчувались і за період незалежності, і за період ще Радянського Союзу. Тому що все те, що ми сьогодні експлуатуємо, фактично в більшості, на 99 відсотків, було побудовано в часи Радянського Союзу, що має відповідно ступінь і фізичного, і морального зносу. І тут дуже професійна позиція і регулятора, і всіх ключових гравців цього ринку дуже важлива.

Тому я закликаю, по-перше, я дякую за сьогоднішню професійну розмову. Я ще раз дякую регулятору. Сприймайте критику оптимістично. Це велике бажання всіх, хто тут був, зробити наш регулятор більш ефективним, більш відкритим і професійним. Ми з оптимізмом дивимося на команду, яка

сьогодні є в НКРЕКП. Ми, я думаю, що буде правильно, Василій Григорович і Світлана, пані Світлана, давайте ми звернемося до бувшого голови НКРЕКП пана Вовка і до працівника, сьогодні до керівника департаменту, до Антона Гудаченка, враховуючи, що вони відповідають критеріям великої... великим моральним критеріям, да, які потрібні для того, щоб людина працювала членом НКРЕКП, хай вони зроблять дуже простий крок, хай вони заберуть свої заяви з суду і хай дадуть можливість сформувати нормальний, професійний незаангажований регулятор. Тому що, коли той величезний обсяг роботи, проблем і завдань, який є ділити на 5 людей і, коли на 7, це є велика різниця. І я сьогодні чітко розумію, я пам'ятаю, що у нас, яка ситуація була перед новим роком. В кінці минулого року, коли була заблокована робота нашого регулятора і скільки рішень залишилося на потім, і як ті, які працювали уже складали чемодани і ні за що не хотіли відповідати, і ніяких рішень на себе не хотіли приймати. І це лягло на плечі цих людей, які сьогодні тут, тут працюють незалежними нашими, членами незалежного регулятора.

Тому, я переконаний, от в десятий раз кажу, тільки скоординована, сконсолідована робота між комітетом, між Верховною Радою, між урядом, між Президентом, між регулятором дасть можливість нам дуже швидко рухатись вперед, вибори не повинні затормозити процес реформування енергетичного сектору України, ми повинні створити конкурентні, дуже прозорі правила гри, де ключовим гравцем буде споживач – простий українець. Ми його повинні захищати для того, щоб він мав можливість, ну, принаймні нормального життя і, як казав пан Парасюк, щоб не потрібно було брати кредит в банку для того, щоб розрахуватися по комунальним платежам.

Тому попереду багато роботи, готуємось, пане Михайло, до дискусії і до проблем, вирішення проблем вугільної галузі, де також багато корупції і давайте будемо біле називати білим, а чорне називати чорним.

Я ще раз всім дякую за сьогоднішню дискусію. *(Оплески)*